

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalets medlemmar:

Knut Erik Paulsen (leiar), Olav K. Hovet (nestleiar), Lill-Grethe Tveiten Homme (medlem), Liv Bratlie Løyland (medlem), Knut Olav Tveiten (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid/stad: Fredag 15. desember 2023 kl. 13.00 kommunehuset, kommunestyresalen

SAKSLISTE

- SAK 22/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 20.09.23
SAK 23/23 TILBAKEMELDING EIGARSKAPSKONTROLL SMG IKS
SAK 24/23 KONTROLLUTVALET'S ÅRSPLAN 2024
SAK 25/23 INNSPEL TIL ROV-ANALYSE FORVALTNINGSREVISJON
SAK 26/23 RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON «INTERNKONTROLL -AVVIK OG AVVIKSHÅNDTERING I VALLE KOMMUNE»
SAK 27/23 REVISOR ORIENTERAR

Orienteringar

Agder Sekretariat – presentasjon, oppgaver, arbeidet i kontrollutvalet
Agder Kommunerevisjon IKS – presentasjon, oppgaver

Praktisk

Kurs, konferanser og opplæring

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalget:

Eventuelt

Referatsaker

- Ref 07/23 Rapport frå tilsyn med beredskapsplanlegginga i Valle kommune
Ref 08/23 Avslutning av tilsyn med beredskapsplanlegginga i Valle kommune

Valle, 6. desember 2023

Knut Erik Paulsen
Leiar

Inger Lise Austrud

Eierkommuner:
Bygland, Bykle, Evje og Hornes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Utvalssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no

Kopi til: Ordfører, kommunedirektør, revisor, Gunn Margith Homme, Setesdølen

Varamedlemmer møter berre etter særskilt innkalling.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 22/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 22/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 20.09.23

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 20.09.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 20.09.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 20.09.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

VALLE KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 03/23

Dato: 20.09.23 kl. 13.00 – ca. kl. 13.50.

Stad: Kommunehuset, kommunestyresalen.

<u>Til stades:</u> Gunnar Brottveit, leiar Åse Ingebjørg Flateland, nestleiar Gyro Uppstad, varamedlem for Ånund Viki Marianne Rysstad, medlem	<u>Andre til stades (heile eller deler av møtet):</u> Agder Kommunerevisjon IKS v/ Tor Ole Holbek og Tommy Pytten Agder Sekretariat v/ Inger Lise Austrud Administrasjonen v/ Vidar Homme (kommunedirektør)
<u>Forfall:</u> Ånund Viki, medlem Torleif B. Harstad, medlem	

Det var ikkje merknader til innkalling og saksliste.

SAKSLISTE

- SAK 15/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 03.05.23
SAK 16/23 ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGA
SAK 17/23 OVERORDA REVISJONSSTRATEGI 2023 VALLE KOMMUNE
SAK 18/23 BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET 2024
SAK 19/23 INNSPEL TIL ROV-ANALYSE FORVALTNINGSREVISJON
SAK 20/23 TILBAKEMELDING EIGARSKAPSKONTROLL SMG IKS – saka vert
utsett til neste møte
SAK 21/23 REVISOR ORIENTERAR

FAST POST

Vidare arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

REFERATSAK

- REF 06/23 RAPPORT FRÅ TILSYN MED BEREDSKAPSPLANLEGGING I VALLE
KOMMUNE

Underskrift

Gunnar Brottveit
Leiar

Kopi av møteboka sendes: Ordfører, kommunedirektør, revisor, postmottak og Setesdølen

SAK 15/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 03.05.23

Vedtak:

1. *Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 03.05.23 vert godkjent.*
2. *Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen*

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 03.05.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 03.05.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 03.05.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

SAK 16/23 ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGA

Habilitetsvurdering:

Nestleiar ba utvalet vurdere hennar habilitet jf. forvaltningslova § 6, først ledd (b).

Nestleiar fråtredde og utvalet drøfta saka.

Vedtak:

Kontrollutvalet beslutta einstemmig nestleiar av kontrollutvalet inhabil i saka jf. forvaltningslova § 6, først ledd (b).

Vedtak:

Kontrollutvalet tar revisors attestasjonsuttale frå forenkla etterlevelseskontroll til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Attestasjonsuttale frå Agder Kommunerevisjon IKS datert 22.06.23

Tilbakemelding forenkla etterlevelseskontroll frå Agder Kommunerevisjon datert 22.06.23

Bakgrunn for saken:

Revisor har utført eit attestasjonsoppdrag i samband med Valle kommunes etterleving av føresegner og vedtak for økonomiforvaltninga knytt til området kapitalvarer – justering.

Følgande forhold er kontrollert for fem utvalde byggeprosjekt:

- *Dokumentasjon og anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer, jf. Merverdiavgiftsforskriften § 9-1-2*
- *Dokumentasjon av bruken av kapitalvarer, jf. Merverdiavgiftsforskriften § 9-1-3*
- *Tilfredsstillende rutine for oppbevaring av dokumentasjon knyttet til anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer, da det her foreligger inntil 15 års oppbevaringstid, jf. Merverdiavgiftsforskriften § 9-1-2, 3. ledd*

Uttalen gjev moderat sikkerheit for konklusjonen, altså er det ikkje like strenge beviskrav som til ei revisjonsberetning.

Saksopplysingar:

Kommunestyret skal sjå til at uavhengig instans med kunnskap om økonomiforvaltninga vurderer rutinane. Kommunestyret skal og sjå til at slike rutinar er etablert og overhaldt. Kontrollutvalet er kommunestyrets tilsynsorgan og det ligg til utvalet å føre tilsyn med kommunens forvaltning på kommunestyrets vegne.

Revisor legg kontrollutvalet på kopi på tilbakemelding til kommunedirektøren. Her peiker revisor på forhold ein vil gjere merksam på. Forholda er ikkje av ein slik karakter at dei påverkar revisors konklusjon i saka.

For øvrig er revisors konklusjon som følger:

Konklusjon:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Valle kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd de kontrollerte bestemmelsene i Merverdiavgiftsforskriften §§ 9-1-2 og 9-1-3.

Vurderingar:

Forenkla etterlevelseskontroll erstattar ikkje den ordinære rekneskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, men kan sjåast på som eit supplement. For kontrollutvalets del er ansvaret avgrensa til å sjå til at det vert gjennomført, og halde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurdering samt resultat frå kontrollen.

Forenkla etterlevelseskontroll styrker kontrollutvalets grunnlag for ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltninga er i samsvar med føresegner og vedtak.

Kommunedirektør er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at økonomiforvaltninga er i tråd med føresegner og vedtak, og at økonomiforvaltninga er gjenstand for betryggande kontroll.

Revisor vil i møte orientere om resultatet av forenkla etterlevelseskontroll og svare på eventuelle spørsmål.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar revisors attestasjonsuttale frå forenkla etterlevelseskontroll til orientering.

SAK 17/23 OVERORDA REVISJONSSTRATEGI 2023 VALLE KOMMUNE

Vedtak:

Kontrollutvalet tar overordna revisjonsstrategi 2023 for Valle kommune til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Overordna revisjonsstrategi 2023 frå Agder Kommunerevisjon IKS datert 06.09.23

Bakgrunn for saka:

I følge kommunelova § 23-2, 1.ledd bokstav a, skal kontrollutvalet sjå til at kommunens rekneskap vert revidert på ein betryggande måte.

I forskrift om kontrollutval og revisjon §3 står det at kontrollutvalet skal halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet og mellom anna sjå til at:

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*

Orientering om overordna revisjonsstrategi og revisjonens risikovurdering er eit viktig ledd i kontrollutvalets arbeid med å følgje opp påse-ansvaret i forhold til rekneskapsrevisor.

Overordna revisjonsstrategi omfattar heile kommunen og beskriv revisjonens formål, foreløpig risikovurdering, kommunens økonomi, informasjon om kommunens risikostyring og økonomiske internkontroll, fastsetting av vesentlighetsgrense og revisjonsplan. Strategien er det overordna planleggingsdokumentet for gjennomføring av rekneskapsrevisjon.

Revisjonen vil gjennomgå revisjonsstrategien i møte og svare på eventuelle spørsmål.

Vurderingar:

Formålet med kontrollutvalets handsaming av overordna revisjonsstrategi er i hovudsak å ivareta kontrollutvalets påse-ansvar i forhold til rekneskapsrevisjon.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar overordna revisjonsstrategi 2023 for Valle kommune til orientering.

SAK 18/23 BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I VALLE KOMMUNE 2024

Vedtak:

- 1. Kontrollutvalet tilrår en budsjetttramme for kontrollarbeidet i Valle kommune for 2024 på kr 1 071 500*
- 2. Kontrollutvalets budsjettframlegg skal uendra følge det samla budsjettframlegget for kommunen til kommunestyret.*

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlagte saksdokument:

1. Vedteke budsjett for Agder Sekretariat
2. Agder Kommunerevisjon IKS – delbudsjett Valle 2024

Bakgrunn for saka:

Kommunen skal ha ei forsvarleg revisjonsordning og eit uavhengig sekretariat. Budsjettframlegget inneheld difor lovpålagte oppgåver. Budsjettframlegget er delt inn i 3 hovudgrupper; kontrollutvalet sine utgifter, utgifter til revisjonstenester og til sekretariat.

Kommunal- og Moderniseringsdepartementets Veileder om kontrollutvalets rolle og oppgåver s. 16, seier bl.a. at: Kontrollutvalet skal utarbeide framlegg til budsjett. I budsjettet må kontrollutvalet synleggjere kontrollutvalets egne kostnader og kostnader knytt til revisjonsaktiviteter.

Videre står det noko om kven som kan gjera endringar i kontrollutvalets budsjett: Budsjettframlegg frå kontrollutvalet kan berre endrast av kommunestyret.

Grunnen til at kontrollutvalets budsjett er i ei særstilling, er at utvalet skal vere fritt og uavhengig av dei organa som utvalet skal kontrollere. Kontrollutvalets budsjettframlegg skal difor uendra følgje det samla budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjethandsaminga har naudsynt informasjon om kva for eit budsjett kontrollutvalet treng for å utøve sin funksjon. Når det gjelder betaling for tenester som vert kjøpt av revisjonsselskapet og sekretariatet for kontrollutvala, vert desse fastsett av hhv. representantskapet for revisjonen og av styret for sekretariatet og kan berre endrast av desse.

Agder Sekretariat, vedteke budsjett.

Driftstilskotet skal dekke den normale aktiviteten i kontrollutvalet, frå sakshandsaming til utsending av innkallingar og utskrifter, samt arkivhald med meir. Styret i Agder Sekretariat vedtok budsjettet i møte 20.06.2023.

Agder Sekretariat har 13 eigar- og deltakarkommunar etter kommunesamanslåingane frå 01.01.20, medan det tidlegare var 16 kommunar.

Løns- og prisveksten i 2023 ser ut til å bli høgare enn forventa. Det er stor usikkerheit knytt til lønns- og prisutviklinga i 2024. Totalt sett er det lagt inn en vekst i budsjettet for 2024 på 5%.

I samband med organisasjonsendring frå §27-samarbeid etter gamal kommunelov til kommunalt oppgåvefellesskap etter ny kommunelov med verknad frå 01.11.23, er det og innført ny modell for fordeling av sekretariatets utgifter. Kriteria for fordeling av utgiftene er ein fast del, samt ein variabel del som vert berekna med utgangspunkt i antal innbyggjarar og antal møte i kontrollutvala. Det foretas avrekning året etter budsjettåret slik at sekretariatets utgifter vert fordelt ut frå avlagt rekneskap og oppdaterte tal for antal innbyggjarar og antal møte.

Det er budsjettert med fem møte i kontrollutvalet i 2024.

Den nye berekningsmodellen medfører at driftstilskotet for Valle kommune til Agder Sekretariat vert auka frå kr. 151.000 i 2023 til kr. 157.000 i 2024.

Vedteke driftstilskot for den enkelte deltakarkommune kjem fram av tabellen nedanfor.

Tabell: Utvikling i deltakertilskudd

Deltakerkommune	Tilskudd 2024 (B)*	Tilskudd 2023	Tilskudd 2022
Evje og Hornnes	Kr. 175.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Bygland	Kr. 157.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Bykle	Kr. 156.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Farsund	Kr. 216.000	Kr. 196.000	Kr. 181.900
Flekkefjord	Kr. 211.000	Kr. 196.000	Kr. 181.900
Hægebostad	Kr. 161.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Iveland	Kr. 158.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Kvinesdal	Kr. 190.000	Kr. 179.000	Kr. 179.000
Lindesnes	Kr. 319.000	Kr. 325.000	Kr. 311.300
Lyngdal	Kr. 233.000	Kr. 234.000	Kr. 218.200
Sirdal	Kr. 161.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Valle	Kr. 157.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500
Åseral	Kr. 155.000	Kr. 151.000	Kr. 140.500

*) Avrundet til nærmeste hele 1000 kr.

For nærmare informasjon viser ein til vedlagt budsjett for Agder Sekretariat.

Agder Kommunerevisjon IKS:

I medhald av lov om interkommunale selskap § 18 og 20 skal representantskapet vedta budsjett for komande kalenderår og ei gong i året vedta selskapets økonomiplan.

I medhald av selskapsavtalen ligg det til representantskapets mynde å vedta budsjett og økonomiplan, herunder å bestemme den nærmare fordelinga av utgifter på den enkelte kommune og verksemd. Vedteke budsjett/økonomiplan skal sendast eigarane innan 10. oktober før budsjettåret for innarbeiding i deltakarkommunens årsbudsjett.

Sekretariatet har motteke delbudsjett for 2024 frå Agder Kommunerevisjon IKS. Der det er lagt inn ei auke i tilskotet til revisjonen frå kr 690 000 til kr 730 000, som er ei auke med 5,8 % frå året før.

I tillegg kjem kr 56 500 til forenkla etterlevelsesk kontroll. Samla revisjonstilskot for 2024 utgjer dermed kr 786.500.

Tilskotet skal dekke rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll m.m.

For ytterlegare informasjon om budsjettet syner ein til det vedlagte delbudsjett frå revisjonen.

Revisjonen vil vere til stades i møte og kan kommentere budsjettet ytterlegare og svare på eventuelle spørsmål.

Kontrollutvalet sine utgifter:

Budsjettet for kontrollarbeidet skal omfatte kontrollutvalets samla verksemd. Som tidlegare er det en eigen post i budsjettforslaget til *godtgjersler og tapt arbeidsforteneste*. Denne har vore uendra over tid. Det er no foreslått ein liten auke på

bakgrunn av faktisk utbetalt møtegodtgjersle.

Posten til *kurs og opplæring* av kontrollutvalets medlemmar er foreslått auka frå kr. 28.000 til kr. 40.000. Dette vert begrunna med at det er vanleg at fleire medlemmar reiser på den årlege kontrollutvalskonferansen i regi av NKRF, generell prisstigning og ekstra behov til opplæring/kurs i og med at det er fyrste år i ny valperiode.

Det er lagt inn ein ny, mindre post til *bevertning* på kr. 5.000.

Til sist er det posten andre konsulenttenester. Denne posten vert årleg brukt av revisjonen til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre undersøkingar. Denne posten har gjennom fleire år blitt brukt til dette for å oppretthalde eit nivå med to forvaltningsrevisjonar, ein eigarskapskontroll og ein risiko og vesentlighetsvurdering i kvar fire års periode.

Budsjettframlegget:

Det framlagte budsjettframlegg for kontrollarbeidet bygger på:

- Førre års budsjetttramme
- Delbudsjett Valle for Agder Kommunerevisjon IKS for 2024
- Vedteke budsjett for Agder Sekretariat for 2024

Kontrollbudsjett Valle kommune	Budsjettframlegg 2024	Vedteke budsjett 2023
Tilskot til revisjonen	Kr. 786.500	Kr. 743.500
Kommunen sin del av sekretariatstenester	Kr. 157.000	Kr. 151.000
Kontrollutvalets utgifter:		
Møtegodtgjersle og tapt arbeidsforteneste m.m.	Kr. 30.000	Kr. 24.000
Kurs og opplæring:	Kr. 40.000	Kr. 28.000
Bevertning:	Kr. 5.000	Kr.
Andre konsulenttenester:(ekstra ressurser til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll mv.)	Kr. 53.000	Kr. 53.000
Totalbudsjett	Kr. 1.071.500	Kr. 999.500

Framlegg til vedtak:

1. Kontrollutvalet tilrår en budsjetttramme for kontrollarbeidet i Valle kommune for 2024 på kr 1 071 500
2. Kontrollutvalets budsjettframlegg skal uendra følge det samla budsjettframlegget for kommunen til kommunestyret.

SAK 19/23 INNSPEL TIL ROV-ANALYSE FORVALTNINGSREVISJON

Handsaming i møte:

Kontrollutvalet kom med sine innspel til revisor.

Vedtak:

Kontrollutvalet send saka til nytt kontrollutval for handsaming i neste møte.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023

ROV 2019-2023, oversikt over aktuelle områder for forvaltningsrevisjon

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet har tidlegare i år bestilt ny risiko- og vesentlighetsanalyse (ROV) for forvaltningsrevisjon og for eigarskapskontroll. Særleg når det gjeld ROV forvaltningsrevisjon er det aktuelt for kontrollutvalet å kome med innspel til aktuelle område/prosjekt basert på lokalkunnskapen som utvalet har.

For oversiktens skyld følger vedtatt plan for forvaltningsrevisjon med tilhøyrande utdrag frå tidlegare ROV som vedlegg til denne saka.

Vurderingar:

Det er det nye kontrollutvalet som skal lage forslag til plan for forvaltningsrevisjon for komande valperiode. Nåverande utval legger berre til rette for det nye utvalets arbeid ved å bestille ein analyse som skal danne grunnlag for den nye planen. På denne måten vil det nye utvalet tidlegare enn elles kunne bestille nye prosjekt.

Utvalet er sjølv sagt ikkje begrensa til berre å vurdere prosjekt frå tidlegare ROV, men kan fritt kome med forslag til områd/prosjekt som ein tenker kan være aktuelle, både innanfor den kommunale drifta og i kommunale selskap.

Utvalet bes diskutere aktuelle område og kome med innspel til revisors arbeid med ny ROV-analyse.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet anbefaler at følgande område blir vurdert i ROV-analysen for forvaltningsrevisjon 2023-2027:

SAK 21/23 REVISOR ORIENTERAR

Handsaming i møte:

Regnskapsrevisjon: Er i planleggingsfase og skal i gong med løpande revisjon.

Revisor er i gong med arbeidet med risiko og vesentlighetsvurdering. Forvaltningsrevisjon på internkontroll, avvik og avvikshåndtering er i sluttfasen. Revisor har vore i tett dialog med SMG IKS på oppfølging av anbefalingane frå eigarskapskontrollen.

Vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

FAST POST

Vidare arbeid i kontrollutvalet: Fyrste møte i nytt kontrollutval vert 15.11.23.

EVENTUELT

REFERATSAK

REF 06/23   RAPPORT FRÅ TILSYN MED BEREDSKAPSPLANLEGGING I VALLE
KOMMUNE

Kontrollutvalet tek referatsaka til orientering.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 23/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 23/23 TILBAKEMELDING EIGARSKAPSKONTROLL SMG IKS

Vedlegg:

Tilbakemelding frå kommunedirektør på eigarskapskontroll SMG IKS

Tilbakemelding frå dagleg leiar SMG IKS

Bakgrunn:

Eigarskapskontrollen i SMG IKS, vart handsama i kommunestyret 31.05.23.

Kommunestyret vedtok følgande:

Kommunestyret tar rapporten «Eigarskapskontroll Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS» frå Agder Kommunerevisjon IKS til orientering.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet følge opp tilrådingane i rapporten.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet rapportere skriftleg til kontrollutvalet om korleis revisors tilrådingar er følgt opp innan 20. september 2023.

Eigarskapskontroll er ein del av kontrollutvalets kontrollverksemd, jf. kommunelova § 23-4. Eigarskapskontroll er ei av dei lovpålagte oppgåvene til kontrollutvalet og utvalet skal sjå til at det vert gjennomført kontroll med den som utøver kommunens eigarinteresse og utøver mynde og på den måte som er fastsett i den aktuelle verksemda. I kontrollen inngår også ei vurdering av den som utøver eigarinteressene gjer dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetningar for forvaltninga av kommunens eigarinteresser.

Anbefalingar

På grunnlag av dei funn og vurderingar som er gjort av revisjonen i eigarskapskontrollen, kom revisjonen med desse anbefalingane: (Tilbakemeldingane i *kursiv* frå SMG IKS og i *blå kursiv* frå kommunedirektør)

- Revisjonen anbefalar kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.

Kommunedirektøren fylgjer dette opp i samband med planlegginga av folkevaldopplæringa for komande valperiode. Folkevaldopplæringa vert gjennomført i samarbeid med KS og programmet skal fastsetjast i starten av oktober.

- Revisjonen anbefalar at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.

Vi er i tvil om hvem som skal foreta denne rapportering, vi mener at det er kommuneadministrasjonen som skal utarbeide en rapport som liggjes frem for de respektive kommunestyrene.

Selskapet utarbeider årsberetning og årsregnskap hvert år. I årsberetningen er de viktigste ting tatt opp dette gjelder både økonomi og andre saker som er av stor betydning for selskapet. SMG stiller imidlertid gjerne i kommunestyret og informerer i samband med gjennomgang av en rapport på dette området eller i andre sammenheng.

Kommunedirektøren utarbeider eit årshjul for kommunestyret der det vert lagt inn eigarmøte og årleg rapportering om økonomi og viktige saker for dei interkommunale selskapa kommunen er deltakar i. Årshjulet vert innarbeidd frå og med den komande valperioden.

- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenvising etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.

SMG foretar en gjennomgang av selskapsavtalen og ser til at denne oppdateres med korrekte lovhenvisinger. Det vil samtidig bli vurdert om det er andre endringer som bør gjennomføres.

Dersom nødvendig vil selskapsavtalen bli behandlet i representantskapet i representantskapsmøte i desember, hvorefter den oversendes kommunene for godkjenning.

Med hensyn til rettelsene i forhold lovhenvising mener vi ikke dette trenger behandles i kommunestyrene.

- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6

Selskapet vil fremover kalle inn til eiermøte to ganger i året. Av hensyn til planlegging og deltagelse vil disse bli lagt i forlengelse av de ordinære representantskapsmøter.

Kommunedirektøren utarbeider eit årshjul for kommunestyret der det vert lagt inn eigarmøte og årleg rapportering om økonomi og viktige saker for dei interkommunale selskapa kommunen er deltakar i. Årshjulet vert innarbeidd frå og med den komande valperioden.

- Revisjonen anbefaler at man etablerer rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.

Selskapet etablerer skriftlige rutiner for habilitetsvurdering. I innkalling til styremøter vil det fremover være en anmodning til styrerepresentantene om å vurdere sin habilitet i forhold til sakene i innkallingen.

- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.

Kommunedirektøren legg til grunn at slik avklaring vert gjort når eigarskapsmeldinga i kommunen skal reviderast. Neste revisjon skjer etter planen i 2024.

- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.

SMG meldes i KS styrevervregister og ser til at medlemmer blir registrert i styrevervregisteret.

- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14

Eierkommunene har valgt en valgkomité som har ansvar for sammensetting av styrekandidater. Det er kommunestyrene som må ligge føringer til valgkomitéen om denne kan hente inn ekstern styrekompetanse.

Jf. kommunedirektøren sine tidlegare merknader til dette punktet i høyringssvaret frå april. Tilrådinga vert vurdert i kommunedirektørutvalet som valnemnd for selskapet.

- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.

Styret i SMG vil innføre rutine gjennomføre en årlig egevaluering av styret sitt arbeid.

- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.

SMG vil ved revidering av selskapsavtalen fremme forslag til endring i selskapsavtalen §8 om at det innføres numeriske varamedlemmer til styret i stedet for personlige varamedlemmer. Dette er en endring i selskapsavtalen som vi mener må behandles i eierkommunene.

- Revisjonen anbefaler at Valle kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf. pkt 5.18.

Jevnfør teksten er det kommunen sitt ansvar å varsle kontrollutvalget og revisor om avholdelse av representantskapsmøte i SMG. I forbindelse med innkalling til representantskapsmøte sender SMG innkallingen til eierkommunene/v. kommunedirektøren. Samme innkalling har vanligvis også blitt sendt revisor.

Kommunedirektøren utarbeider rutine for å informere kontrollutvalet og revisor om representantskapsmøte i SMG. Rutina skal vere gjeldande frå den komande valperioden.

Kommunedirektør er invitert til møte for å orientere om kommunens oppfølging av anbefalingane.

Vurdering:

Det å bidra til forbetring er eit viktig aspekt for kontrollutvalet ved gjennomføring av eigarskapskontroll. Sekretariatet har ingen spesielle merknader til tilbakemeldinga på oppfølginga av anbefalingane i rapporten.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar tilbakemelding på eigarskapskontroll SMG IKS til orientering.

Kontrollutvalget Valle kommune

Viser til eierskapskontroll i Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS (SMG). Vi hadde rapporten fra eierskapskontrollen oppe til drøfting i styremøte 13.09. 2023 - under er vår tilbakemelding på anbefalingene som revisjonen i eierskapskontrollen har gitt til kommunen/SMG. Anbefalingene er i utgangspunkt gitt til kommunene, men vi finner det naturlig at anbefalinger som SMG kan gjennomføre, vil vi imøtekomme/iverksette så fort det lar seg gjøre.

I teksten unner er revisjonens anbefalinger satt opp punktvis med vår tilbakemelding til hvert enkelt punkt (rødt). Skulle det være noe som ønskes utdypet nærmere er det bare å ta kontakt.

Mvh.

Svend Aage Petersen
Daglig leder
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS

Revisjonens anbefalinger med tilhørende tilbakemeldinger

- Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.

Jevnfør teksten er dette kommunen sitt ansvar.

- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.

Vi er i tvil om hvem som skal foreta denne rapportering, vi mener at det er kommuneadministrasjonen som skal utarbeide en rapport som liggis frem for de respektive kommunestyrene.

Selskapet utarbeider årsberetning og årsregnskap hvert år. I årsberetningen er de viktigste ting tatt opp dette gjelder både økonomi og andre saker som er av stor betydning for selskapet. SMG stiller imidlertid gjerne i kommunestyret og informerer i samband med gjennomgang av en rapport på dette området eller i andre sammenheng.

- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenvising etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.

SMG foretar en gjennomgang av selskapsavtalen og ser til at denne oppdateres med korrekte lovhenvisinger. Det vil samtidig bli vurdert om det er andre endringer som bør gjennomføres.

Dersom nødvendig vil selskapsavtalen bli behandlet i representantskapet i representantskapsmøte i desember, hvoretter den oversendes kommunene for godkjenning. Med hensyn til rettelsene i forhold lovhenvising mener vi ikke dette trenger behandles i kommunestyrene.

- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6

Selskapet vil fremover kalle inn til eiermøte to ganger i året. Av hensyn til planlegging og deltagelse vil disse bli lagt i forlengelse av de ordinære representantskapsmøter.

- Revisjonen anbefaler at man etablerer rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.

Selskapet etablerer skriftlige rutiner for habilitetsvurdering. I innkalling til styremøter vil det fremover være en anmodning til styrerepresentantene om å vurdere sin habilitet i forhold til sakene i innkallingen.

- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.

Dette er det kommunen som må ta ansvar for.

- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.

SMG meldes i KS styrevervregister og ser til at medlemmer blir registrert i styrevervregisteret.

- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14

Eierkommunene har valgt en valgkomité som har ansvar for sammensetting av styrekandidater. Det er kommunestyrene som må ligge føringer til valgkomiteén om denne kan hente inn ekstern styrekompetanse.

- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.

Styret i SMG vil innføre rutine gjennomføre en årlig egenevaluering av styret sitt arbeid.

- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.

SMG vil ved revidering av selskapsavtalen fremme forslag til endring i selskapsavtalen §8 om at det innføres numeriske varamedlemmer til styret i stedet for personlige varamedlemmer. Dette er en endring i selskapsavtalen som vi mener må behandles i eierkommunene.

- Revisjonen anbefaler at Valle kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf pkt 5.18.

Jevnfør teksten er det kommunen sitt ansvar å varsle kontrollutvalget og revisor om avholdelse av representantskapsmøte i SMG.

I forbindelse med innkalling til representantskapsmøte sender SMG innkallingen til eierkommunene/v. kommunedirektøren. Samme innkalling har vanligvis også blitt sendt revisor.

Fra: [Vidar Homme](#)
Til: [Inger Lise Austrud](#)
Kopi: [Steinar Kyrvestad](#); [Petra Marie Trydal](#)
Emne: SV: Eierskapskontroll
Dato: mandag 11. september 2023 21:18:11

Jf. e-post.

Nedanfor er tilrådingane frå kommunerevisjonen kommenterte:

Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.

Kommentar:

Kommunedirektøren følger dette opp i samband med planlegginga av folkevaldopplæringa for komande valperiode. Folkevaldopplæringa vert gjennomført i samarbeid med KS og programmet skal fastsetjast i starten av oktober.

Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.

Kommentar:

Kommunedirektøren utarbeider eit årshjul for kommunestyret der det vert lagt inn eigarmøte og årleg rapportering om økonomi og viktige saker for dei interkommunale selskapa kommunen er deltakar i. Årshjulet vert innarbeidd frå og med den komande valperioden.

Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenvising etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.

Kommentar:

Jf. tilbakemelding frå dagleg leiar i SMG dagsett 5.september 2023.

Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6

Kommentar:

Kommunedirektøren utarbeider eit årshjul for kommunestyret der det vert lagt inn eigarmøte og årleg rapportering om økonomi og viktige saker for dei interkommunale selskapa kommunen er deltakar i. Årshjulet vert innarbeidd frå og med den komande valperioden.

Revisjonen anbefaler at man etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.

Kommentar:

Punktet må fylgjast opp av selskapet.

Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.

Kommentar:

Kommunedirektøren legg til grunn at slik avklaring vert gjort når eigarskapsmeldinga i

kommunen skal reviderast. Neste revisjon skjer etter planen i 2024.

Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.

Kommentar:

Punktet må fylgjast opp av selskapet.

Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14

Kommentar:

Jf. kommunedirektøren sine tidlegare merknader til dette punktet i høyringsvaret frå april. Tilrådinga vert vurdert i kommunedirektørutvalet som valnemnd for selskapet.

Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.

Kommentar:

Punktet må fylgjast opp av selskapet.

Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.

Kommentar:

Punktet må fylgjast opp av selskapet.

Revisjonen anbefaler at Valle kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf. pkt 5.18.

Kommentar:

Kommunedirektøren utarbeider rutine for å informere kontrollutvalet og revisor om representantskapsmøte i SMG. Rutina skal vere gjeldande frå den komande valperioden.

Med venleg helsing
Vidar H. Homme
kommunedirektør

M +47 90 01 82 40 | **E** vidar.homme@valle.kommune.no

Valle kommune Kommunehuset | PB 4 4746 Valle
E post@valle.kommune.no | +47 37 93 75 00 | www.valle.kommune.no

E-postar til og fra Valle kommune er som hovudregel journalpliktige etter arkivlova. Andre vil kunne få innsyn i dei etter reglane i offentleglova.

Fra: Inger Lise Austrud <inger.lise.austrud@asekretariat.no>

Sendt: mandag 11. september 2023 11:25

Til: Svend Åge Petersen <Svend.Petersen@smg-iks.no>; Vidar Homme <Vidar.Homme@valle.kommune.no>; Karina Sloth <Karina.Sloth@bykle.kommune.no>

Emne: SV: Eierskapskontroll

Hei Svend Åge og kommunedirektører!

Er dette tilbakemelding på revisors anbefalinger i rapporten? Kommunestyrene satt frist til **10.09** med den oppfølgingen. Eller vil det komme egen oppfølging fra kommunedirektørene?

I så fall, så ber jeg om at hver anbefaling «kvitteres ut» pr. kommune. Da har jeg grunnlag for å lag sak til kontrollutvalgene på dette slik at de kan «lukke» det. Skal sende innkalling til Bykle og Valle førstkommande onsdag.

Her er f.eks anbefalingene til Bykle: (så er det slike anbefalinger for alle kommunene (de er noen små forskjeller på de)

- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.
- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenviisning etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.
- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6
- Revisjonen anbefaler at man etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.
- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.
- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.
- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14
- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.
- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.
- Revisjonen anbefaler at Bykle kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf pkt 5.18.

Med vennlig hilsen
Agder Sekretariat

Inger Lise Austrud
Rådgiver
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Fra: Svend Åge Petersen <Svend.Petersen@smg-iks.no>

Sendt: tirsdag 5. september 2023 08:14

Til: Inger Lise Austrud <inger.lise.austrud@asekretariat.no>

Kopi: Sten Albert Reisaenen <Sten.Albert.Reisaenen@iveland.kommune.no>

Emne: Eierskapskontroll

Hei Inger Lise!

Viser til eierskapskontroll i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS med etterfølgende behandling i de respektive kontrollutvalg.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS tar revisors rapport til følge og gjør vedtektsendringer/oppdateringer i vedtektene som foreslått. Rapporten er satt på sakskartet på førstkommende styremøte 13. september. Vedtektene vil bli lagt frem for i representantskapet i ordinær representantskapsmøte i desember, hvoretter de oversendes kommunene for godkjenning.

Mvh.

Svend Aage Petersen

Daglig leder

Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS

Tlf: +47 97 58 98 90

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 24/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 24/23 KONTROLLUTVALETS ÅRSPLAN 2024

Vedlegg:

Framlegg til årsplan for 2024

Bakgrunn for saka:

Det er etablert ein praksis med å utarbeide ein årsplan for kontrollutvalet.

Sekretariatet har utarbeidd eit forslag til årsplan som vert lagt fram for godkjenning i utvalet.

Årsplanen er ikkje å forstå som ein fullstendig presentasjon av alle dei oppgåver/saker som kontrollutvalet vil handsame i løpet av året, men legger vekt på dei oppgåver som utvalet etter lov og forskrift er pålagt å handsame.

I tillegg til dei ordinære sakene vil det i løpet av året også dukke opp førespurnader og problemstillingar som vert gjenstand for drøfting i utvalet.

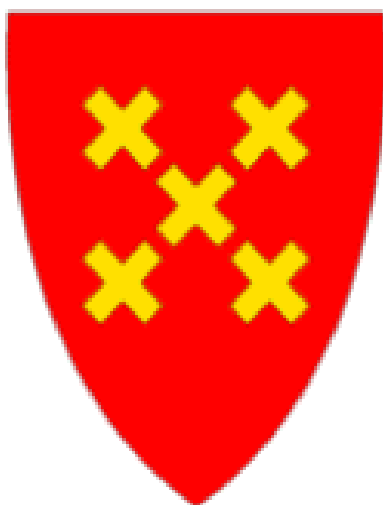
Kontrollutvalet oppfordrast til å komme med innspel til planen og bes vurdere moglege orienteringar.

Framlegg til vedtak:

Framlegg til kontrollutvalets årsplan for 2024 vert vedteke.

Valle kommune

Kontrollutvalets årsplan 2024

INNLEDNING

Kommunestyret har etter kommunelova § 22 det øvste ansvaret for å kontrollere kommunens verksemd. Etter kommunelovas § 23-1 vel kommunestyret sjølv eit kontrollutval som skal føre løpande tilsyn på deira vegne.

Kontrollutvalet kan hjå kommunen, utan hinder av teieplikt, krevje ei kvar opplysning, utgreiing eller eit kvart dokument og gjera dei undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføre oppgåvene. Kontrollutvalet skal likevel ikkje overprøve politiske beslutningar og har ikkje tilsynsansvar overfor kommunestyret.

KONTROLLUTVALETS VERKSEMD

Kontrollutvalets møter vert haldne i kommunehuset i Valle, i kommunestyresalen. Møta startar kl. 13.00 og er opne for alle.

Utvalet har fastsett møteplan for 2024 og det vert lagt opp til 5 møte. Ved behov vert det avhalde fleire møte.

For å sikre at kontrollutvalet er uavhengig av både administrasjon og revisjon skal utvalet i tråd med kommunelova §23-7 ha ein eigen administrasjon. Dette vert ivareteke av Agder Sekretariat som har ansvar for at sakane er forsvarleg utgreia og at utvalets vedtak vert iverksett.

KONTROLLUTVALGETS OPPGÅVER

Kontrollutvalets oppgåver ved rekneskapsrevisjon

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunens rekneskapar vert revidert på ein betryggande måte. Kontrollutvalet skal også gi uttale til kommunestyret om årsrekneskapan. Denne uttalen skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalets oppgåver ved forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen vert driven på ein måte som ivareteke innbyggjaranes behov på ein best mogleg måte. Forvaltningsrevisjon er ei av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane forvaltast på ein effektiv måte. Forvaltningsrevisjon vil ha høg nytteverdi, både i utvalets kontrollverksemd, og i kommunens internkontroll og forbetningsarbeid.

Kontrollutvalet vil løpande rapportere resultata av gjennomførte forvaltningsrevisjonar til kommunestyret, samt sjå til at dei vedtak som kommunestyret fattar ved handsaminga av forvaltningsrevisjonsrapporter vert følgt opp.

Kontrollutvalet får snart rapport frå forvaltningsrevisjon «Avvik og avvikshandtering» til handsaming.

Ifølge kommunelova § 23-4 inneberer eigarskapskontroll «å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring».

Når eit selskap har fleire eigarar er det som oftast formålstenleg å samordne felles eigarskapskontroll mellom eigarkommunane. Sekretariatet vil bidra med nødvendig samordning i kontrollutvala som bestiller.

Øvrige saker

Oppgåvene nemnt ovanfor utgjer den mest ressurskrevjande delen av kontrollutvalets kontroll med forvaltninga og gjennomførast ved at utvalet gjer bestillingar hos revisjonen.

Utover dette handsamar kontrollutvalet mellom anna følgjande saker:

- Bestillingar frå kommunestyret
- Fremme forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen
- Uavhengighetserklæringar frå revisor
- Planlagt revisjonsarbeid
- Gjennomført revisjonsarbeid
- Nummererte brev frå revisor
- Forenkla etterlevelseskontroll
- Rapportar frå statlege tilsynsorgan og kommunens oppfølging
- Virksomhetsbesøk
- Orienteringar frå administrasjonen om aktuelle tema
- Førespurnader frå innbyggjarar
- Saker utvalet ønsker å ta opp på eige initiativ

Kompetanse og opplæring

Kontrollutvalets oppgåver er mange og til dels krevjande. Kunnskap om kontrollutvalets rolle og oppgåver er nødvendig for å utføre dei oppgåvene som ligg til utvalet.

Kontrollutvalet vert årleg invitert til mellom anna landskonferansen for kontrollutval i regi av NKRF – kontroll og tilsyn i kommunane og/eller Forum for kontroll og Tilsyn (FKT). Dette er samlingar som gir økt kunnskap, inspirerer og gir moglegheit for å knytte kontakt med andre kontrollutval. Opplæring kan også skje lokalt gjennom økt fokus på tema i møta og lokal konferanse i regi av Agder Sekretariat.

Kontrollutvalets møteplan 2024

Aktivitetar/Saker	15.02	08.05	10.06	18.09	13.11
Godkjenning av protokoll	x	x	x	x	x
Referatsaker	x	x	x	x	x
Orienteringar					
Årsmelding for kontrollutvalet 2023	x				
Årsplan for kontrollutvalet 2025					x
Årsregnskap og årsberetning 2023		x			
Uavhengighetserklæringer frå revisor		x			
Revisjonsstrategi 2024				x	
Risiko og vesentlighetsvurdering forenkla etterlevelseskontroll	x				
Rapport forenkla etterlevelseskontroll				x	
Budsjett for kontrollutvalet 2025				x	
Virksomhetsbesøk					
Interim/planlegging				x	
Forvaltningsrevisjonsrapport					
Eigarskapskontroll					
Statlege tilsynsrapportar					
Revisor orienterar	x	x	x	x	x
Eventuelt	x	x	x	x	x

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 25/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 25/23 INNSPEL TIL ROV-ANALYSE FORVALTNINGSREVISJON

Vedlegg:

Vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2019-2023

ROV 2019-2023, oversikt over aktuelle områder for forvaltningsrevisjon

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet har tidlegare i år bestilt ny risiko- og vesentlighetsanalyse (ROV) for forvaltningsrevisjon og for eigarskapskontroll. Særleg når det gjeld ROV forvaltningsrevisjon er det aktuelt for kontrollutvalet å kome med innspel til aktuelle område/prosjekt basert på lokalkunnskapen som utvalet har.

Denne saka var til handsaming i førre møte 20.90.23 og utvalet vedtok følgande:

Kontrollutvalet send saka til nytt kontrollutval for handsaming i neste møte.

For oversiktens skyld følger vedtatt plan for forvaltningsrevisjon med tilhøyrande utdrag frå tidlegare ROV som vedlegg til denne saka.

Vurderingar:

Sekretariatet utarbeider framlegg til plan for forvaltningsrevisjon når ROV for den komande perioden er ferdig stilt. Det er kontrollutvalet som vel ut dei prosjekta dei ynskjer å prioritere den komande perioden.

Utvalet kan fritt kome med forslag til område/prosjekt som ein tenker kan være aktuelle, både innanfor den kommunale drifta og i kommunale selskap.

Utvalet bes diskutere aktuelle område og kome med innspel til revisors arbeid med ny ROV-analyse.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet anbefaler at følgande område blir vurdert i ROV-analysen for forvaltningsrevisjon 2023-2027:

5 OPPSUMMERING

Revisjonen har i denne analysen pekt på ulike områder, både overordnet og innenfor den enkelte tjeneste, hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Målet med analysen er å gi kontrollutvalget et godt grunnlag for å utarbeide plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019-2023. Under oppsummeres de mest aktuelle områdene vi har:

Forvaltningsrevisjon

Bærekraftig utvikling	Risiko og vesentlighet
Bærekraftig utvikling (overordnet)	H

Lokaldemokrati	Risiko og vesentlighet
Åpenhet og Innsyn	M/H
Likestilling, mangfold og inkludering	M/H

Tillitsskapende forvaltning	Risiko og vesentlighet
Styring og Internkontroll: Avvik og avvikshåndtering	H
Etikk og varsling	M/H
Overordnet eierskapsstyring	M
Personvern og informasjonssikkerhet	M/H
Offentlige anskaffelser	H

Kommunedirektørens Stab	Risiko og vesentlighet
Overordnet - Samfunnssikkerhet og beredskap	M/H
Overordnet - Digitalisering	M/H
HR og velkomstsenteret - Arkiv og dokumentasjon	M/H
HR og velkomstsenteret - Arbeidsmiljø og sykefravær	M
HR og velkomstsenteret - Personalforvaltning: arbeidskraft, ansettelser og kompetanse i utvalgte sektorer	M/H
Økonomi – Overordnet økonomistyring	H

Oppvekst	Risiko og vesentlighet
Barnehage - Kvalitet i Barnehage/Implementering av rammeplan	M/H
Barnehage – Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats	M/H
Grunnskole – Kvalitet i skolen	M/H
Grunnskole – Spesialundervisning i skolen	M/H
PP-tjenesten – Interkommunal PP-tjeneste	M/H
Barnevern – Tilsyn og oppfølging	H
Barnevern – Saksbehandling og internkontroll	H
Helse og Sosial	Risiko og vesentlighet
Overordnet – Opprettholdelse av tjenestetilbud under Covid-19	M/H
Overordnet – Bekjempelse av barnefattigdom	M/H

Overordnet- Folkehelse og forebyggende helsearbeid	M/H
Pleie- og omsorg – Aldrende befolkning	H
Pleie- og omsorgstjenester i og utenfor institusjon	M/H
Pleie- og omsorg – Legemiddelhåndtering	M
Helsetjenesten i Bykle og Valle – Ledelse og kvalitetsforbedring	H
Helsetjenesten i Bykle og Valle – Helhetlig behandling og oppfølging til personer med rusrelaterte eller/psykiske lidelser.	H
Lokalmedisinske tjenester – Helhetlige og koordinerte helse- og omsorgstjenester	M/H
Interkommunal NAV tjeneste – Kommunale NAV-tjenester	M

Kultur og fritid	Risiko og vesentlighet
Deltakelse i kultur- og fritidsaktiviteter for barn- og unge.	M

Teknisk drift og eiendom	Risiko og vesentlighet
Næringsutvikling	H
Vedlikehold og drift av offentlige bygg	M/H
Drikkevannssikkerhet	M/H
Vann og Avløp	M/H
Byggesaksbehandling	M/H
Klima- og energiplanlegging	M/H

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskaper

Selskap	Vinkling/tema	Risiko- og vesentlighet
Setesdal Interkommunale politiske råd	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon	M
Setesdal IKT	Eierskapskontroll og Forvaltningsrevisjon: Personvern og IT-sikkerhet	H
Midt-Agder friluftsråd	Eierskapskontroll og Forvaltningsrevisjon	M
Setesdal Miljø og gjenvinning	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon: Avfallshåndtering og miljø	H
Setesdal Brannvesen IKS	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon	M/H
Konsesjonskraft IKS	Eierskapskontroll og Forvaltningsrevisjon.	M
Aust-Agder Museum og Arkiv IKS	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon:	M/H
Setesdal Museum Eigedom IKS	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon:	M/H
Setpro AS	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon: Attføringsbransje i endring: fortrinnsvis i samarbeid med andre eierkommuner	M/H

Agder Sekretariat

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

Vedtatt kommunestyret 16.12.2020

VALLE KOMMUNE

2020 – 2023

November 2020

Bakgrunn

Heimelen for forvaltningsrevisjon følger av kommunelova § 23-2, som fastsett at kontrollutvalet skal sjå til at *»det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i.»* og § 23-3 som definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, regeletterleving, måloppnåing og verkningar ut frå kommunestyrets vedtak.

På denne bakgrunn har kontrollutvalet i Valle kommune bestilt ei risiko og vesentlighetsvurdering frå Agder Kommunerevisjon IKS som grunnlag for utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon.

Innhaldet i plan for forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord eit viktig verktøy for kommunens øvste politiske organ for å føre kontroll med kommunens totale forvaltning og dei resultata som oppnås. Kommunelova § 23-3, omhandlar plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og lyder som følger:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Kommunelova pålegg kontrollutvalet å utarbeida ein plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal sikre at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon regelmessig, i eit omfang som er i samsvar med kommunens størrelse, kompleksitet og risiko. Planen skal både dekke den verksemda som skjer i kommunen sjølv og den verksemda som drives av selskapa som kommunen har eigarinteresser i.

For å sikre nyttige og målretta forvaltningsrevisjonar skal planane baserast på ei risiko og vesentlighetsvurdering for å finne ut av kva for nokre områder det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Vurderinga skal altså bidra til gode og nyttige forvaltningsrevisjonar.

Føremålet med forvaltningsrevisjon

Føremålet med forvaltningsrevisjon er mellom anna å bidra til ein betre og meir effektiv kommunal forvaltning. Når det utføres forvaltningsrevisjon, settes fokus på økonomi og måloppnåing.

Behovet for forvaltningsrevisjon er stort. Kommunen står overfor betydelege utfordringar. Innbyggjarane stiller større krav til kvalitet, sentrale myndigheiter stiller krav til økonomisk effektivitet, men også innhaldet i tenestene. Marknaden skaper auka konkurranse og det er ofte manglande samsvar mellom mål og tilgjengelege ressursar.

Dette fører med seg at kommunane som oftast må rette større fokus på ressursbruk, styring og leiing. Det må styrast etter fleire variablar enn økonomiske data med evaluering av måloppnåinga og det blir stilt større krav til leiing.

Ved utøving av forvaltningsrevisjon bidrar kontrollutvalet bl.a. til:

- å påvise forbettingsområde som bidreg til auka produktivitet og måloppnåing i forhold til politiske vedtak og føresetnader
- å bidra med informasjon til dei i kommunen som gjer vedtak som er til nytte for
  - å styrke kommunestyrets grunnlag for styring
  - kontrollutvalets tilsyn med forvaltninga
  - leiinga si vurdering av moglegheiter for meir nøysam/økonomisk drift, auka produktivitet, større effektivitet og betre måloppnåing
  - rasjonell, målretta og kostnadseffektiv drift

Den gjennomførte risiko- og vesentlighetsvurderinga bygger på revisors faglege skjønn. Den endelege prioriteringa må imidlertid kontrollutvalet sjølv foreta på dei områda det kan vere aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Arbeidsfordelinga mellom kontrollutvalet og revisjonen kan beskrives som ein bestiller-utførarmodell. Det vil sei at kontrollutvalet bestiller oppdrag hjå revisjonen som leverer etter bestilling. Sekretariatet bistår kontrollutvalet i dette arbeidet både før og etter handsaminga, og til vedtak er gjort og følgt opp.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen angir dei områda i kommunen som i størst grad utpeiker seg som risikoområder. Områdene identifiserast på bakgrunn av den føretatte analysen. Områdene som peiker seg ut som mest sentrale for forvaltningsrevisjon er områder kor revisjonen ser størst potensial eller nødvendighet for forbetring av produktivitet, økonomi, måloppnåing eller verkningar.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen

Gjennomføring

Etter at kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, vil kontrollutvalet sørge for å bestille forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalet vedtar problemstillingar, prosjektplan og ressursar, og om det i så fall skal gjennomførast foranalyse. Kommunerevisjonen gjennomfører prosjektet og sender rapporten til kontrollutvalet. Rapporten med kontrollutvalets innstilling sendes til kommunestyret for endeleg handsaming.

Rapportering

I tråd med forskrift om kontrollutval og revisjon § 4 skal kontrollutvalet rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjonar og resultatet av dei. § 5 fastsett at kontrollutvalet skal sjå til at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon blir følgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er følgt opp.

Vidare er kontrollutvalet pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret. Med mindre kommunestyret vedtar spesielle bestemmingar for når og korleis denne rapporteringa skal skje, er det opp til kontrollutvalet å finne ei hensiktsmessig form og frekvens på dette. Rapport og resultat frå det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt vert lagt fram for kommunestyret etter kvart som dei føreligg.

Prioriteringar i denne planperioden

Generelt

Risiko og vesentlighetsvurderinga er basert på innsamla skriftleg informasjon og statistikk for den enkelte kommune – dessutan innspel frå både kommuneadministrasjon og kontrollutval. Ein viser til risiko og vesentlighetsvurderinga for nærare opplysningar. På bakgrunn av denne analysen vert det lagt opp til å velja ut forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på ei vurdering av risiko- og kva som er vesentleg.

Det vil vera prosjekter som skal fokusere på ein målretta, rasjonell og kostnadseffektiv drift. Når ein veljar ut prosjekter bør nytteverdien vurderast i forhold til forventa ressursbruk for å gjennomføre prosjektet.

Ved utforminga av eit prosjekt vil kontrollutvalet avgrense temaet slik at prosjektet vert konkret og gjev kontrollutvalet dei nødvendige opplysningar for deira kontroll med kommunen.

Gjennomført forvaltningsrevisjon i førre planperiode

I førre planperiode vart det gjennomført forvaltningsrevisjon på eit av områda i plan for forvaltningsrevisjon, «Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune» (2019).

Plan for forvaltningsrevisjon Valle kommune 2016-2019:

- **Styring og internkontroll (Overordnet)**
- **Sørge for tjenester i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven og gjeldende forskrifter (Helse og omsorg)**
- **Inkluderende læringsmiljø (Skole og barnehage)**
- **Barneverntjenester (Barnevern)**

Prioritering av forvaltningsrevisjonar i denne planperioden

I oversikten under er det foreslått forvaltningsrevisjonar ut frå dei opplysningane som føreligg.

Generelt ut frå dei ressursane som har vore tilgjengeleg dei seinaste åra er det mest realistisk å forvente at det kan gjennomførast mindre enn eit prosjekt i Valle kommune kvart år.

Plan for forvaltningsrevisjon Valle kommune 2020-2023

Etter ei samla vurdering har kontrollutvalet vald å foreslå følgjande prosjekter for Valle kommune for 2020 – 2023:

Prioritet	Prosjekt	Tema/sector/selskap	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.		Kommunedirektørens stab	Økonomi – overordnet økonomistyring
2.		Oppvekst	Barnevern – saksbehandling og internkontroll
3.		Oppvekst	Barnevern – Tilsyn og oppfølging
4.		Teknisk drift og eigedom	Næringsutvikling
5.		Helse og Sosial	Helsetjenesten i Bykle og Valle – Ledelse og kvalitetsforbedring

Ei nærare grunngjeving for val av prosjekta kjem fram i risiko og vesentlighestvurderinga, som ligg med saka.

Kommunestyret vedtok i sitt møte 16.12.2020:

Kommunestyret sluttar seg til den framlagde "Plan for forvaltningsrevisjon for Valle kommune 2019-2023, der følgjande områder/prosjekt prioriterast:

Prioritet	Prosjekt	Tema/sector/selskap	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.		Kommunedirektørens stab	Økonomi – overordnet økonomistyring
2.		Oppvekst	Barnevern – saksbehandling og internkontroll
3.		Oppvekst	Barnevern – Tilsyn og oppfølging
4.		Teknisk drift og eigedom	Næringsutvikling
5.		Helse og Sosial	Helsetjenesten i Bykle og Valle – Ledelse og kvalitetsforbedring

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjera eventuelle endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekter, og til å sette i gong andre prosjekt dersom utvalet ser behov for det.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 26/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 26/23   RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON «INTERNKONTROLL - AVVIK OG AVVIKSHÅNDTERING I VALLE KOMMUNE»

Vedlegg:

Rapport frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert 4. desember 2023

Saksopplysningar:

Generelt:

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen drives på ein måte som varetek innbyggjarane sine behov og rettigheter best mogleg. Forvaltningsrevisjon er ein av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon undersøker kontrollutvalet om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane forvaltast på ein effektiv måte.

Fokus på å bidra til forbetring er eit viktig aspekt med gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet gjorde i sitt møte 09.11.2022 ei tinging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «*Styring og internkontroll - avvik og avvikshåndtering*» med fokus på i kva for grad Valle kommunes internkontrollsystem bidreg til å avdekke å følgje opp avvik og risiko for avvik.

Rapporten har på vanleg måte vore på høyring hjå kommunen. Høyringssvaret står på side 40 i rapporten. Kommunedirektør er invitert til møtet.

Endeleg rapport vart ferdig i desember 2023 og vert med dette lagt fram for handsaming i kontrollutvalet. Revisjonen vil presentere rapporten i møtet og svare på eventuelle spørsmål frå kontrollutvalet.

Problemstillingar:

Forvaltningsrevisjonsprosjektet har vore gjennomført med følgende hovudproblemstillingar:

1. I kva for grad bidreg Valle kommunes internkontrollsystem til å avdekke og følgje opp avvik og risiko for avvik?
2. Rapporterer kommunedirektøren i Valle kommune til kommunestyret om internkontroll minst ei gong i året?

Funn:

Konklusjonane nedanfor er henta direkte frå rapporten.

Valle kommune bruker kvalitetssikringssystemet Compilo som internkontrollsystem. Kommunedirektøren har også nylig tatt i bruk Framsikt for overordnet virksomhetsstyring. I Compilo benyttes avviksmodule og dokumentbiblioteket. ROS-modulen i Compilo er under innarbeiding i kommunen. I dokumentbiblioteket finner vi HMS-håndboken som har rutiner

for avvik og avvikshåndtering knyttet til HMS-området. Dokumentene vedrørende avvik og avvikshåndtering er delvis skriftliggjort og tilgjengelige. Kommunen gjennomfører også en opplæring av kommunens ansatte, denne opplæringen blir holdt med jevne mellomrom og er gjort tilgjengelig for ansatte til å se opptak av. Revisjonen finner at noen enheter har rutiner knyttet til spesifikke hendelser, hvor den ansatte skal melde hendelsen som avvik i Compilo.

For eksempel at det skal meldes avvik ved sikkerhetsavvik hos pleie og omsorg. Kommunen har rutiner for håndtering av avvik tilgjengelig i Compilo. Revisjonen savner mer fokus på avvik utenfor HMS-området. Revisjonen konkluderer med at Valle kommune har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Revisjonen konkluderer med at avvikssystemet er dokumentert i den form og det omfang som er nødvendig for å dekke lovens minstekrav.

Revisjonen finner i åpne og lukkede avvik at det er gjort vurderinger om behov for nye eller forbedring av rutiner/prosedyrer. Kommunen forteller også om et eksempel fra pleie og omsorg hvor det kom mange avvik på legemiddelhåndtering og at det førte til en gjennomgang av rutiner for å få ned antall avvik. Revisjonen finner at dokumenter i Compilo jevnlig evalueres og evt. revideres. Revisjonen konkluderer med at Valle kommune evaluerer, og ved behov forbedrer, skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp risiko for avvik.

Valle kommune har våren 2023 satt i gang omfattende opplæring i kommunen knyttet til internkontrollsystemet, herunder avvik. Spørreundersøkelsen viser at de fleste ansatte har tilgang til systemet og har fått opplæring i avvik. Målet med opplæringen er ifølge kommunen å ufarliggjøre avvik, slik at meldekulturen i kommunen blir bedre. Spørreundersøkelsen viser at de ansatte opplever meldekulturen som middels og rett under halvparten av de ansatte (46%) har meldt et avvik. Revisjonen vurderer dette til å være noe lavt.

Revisjonen vurderer videre at kommunen følger opp avvik og risiko for avvik. Vi mener det foreligger forbedringspotensial når det gjelder fokus på å melde alle avvik i systemet.

Revisjonen konkluderer med at de ansatte i Valle kommune er kjent med rutinen for å melde inn avvik.

På bakgrunn av konklusjonene på underproblemstillingene konkluderer revisjonen med at kommunens internkontrollsystem bidrar i tilstrekkelig grad til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf koml § 25-1.

Revisjonen vurderer at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll, men at rapporteringen er generell. Rapporteringen blir gitt i årsmeldingen og den gir kort informasjon om avvik og avvikshåndtering, samt noe avviksstatistikk. Revisjonen finner at det refereres til kommunens HMS-arbeid, herunder også internkontroll, i økonomiplanene og budsjettet. Denne rapporteringen bærer preg av å være noe gjentakende. Etter revisjonens oppfatning er rapporteringen på internkontroll blitt nedprioritert, men dette er noe som kommunen jobber med å få bedre til gjennom bruk av flere digitale styringsverktøy.

Revisjonen vurderer at rapporteringen kan få større plass og fokus i fremtiden.

Rapporteringen i årsmeldingene vurderer revisjonen til å være i tråd med koml § 25-2.

Revisjonen konkluderer med at kommunedirektøren i Valle kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året jf koml § 25-2.

Revisors tilrådingar:

På bakgrunn av dei vurderingane som er gjort av revisjonen i rapporten, kjem dei med nokre tilrådingar om tiltak som dei meiner kan styrke arbeidet med internkontroll i Valle kommune.

Revisjonen kjem med desse tilrådingane:

- Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet, se pkt. 5.2.
- Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes, se pkt. 5.4 og 5.5.
- Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2, se pkt. 6.3

Vurdering:

Som alt nemnd i saka er eit viktig formål med forvaltningsrevisjon å bidra til forbetringar. Ein antek at rapporten vil vere eit nyttig grunnlag for kommunens forbetningsarbeid på området.

Det er kommunestyret som gjer vedtak i saka etter innstilling frå kontrollutvalet. Sekretariatet råder kontrollutvalet til å gjere framlegg til kommunestyret om å be kommunedirektør følge opp revisjonens tilrådingar i rapporten.

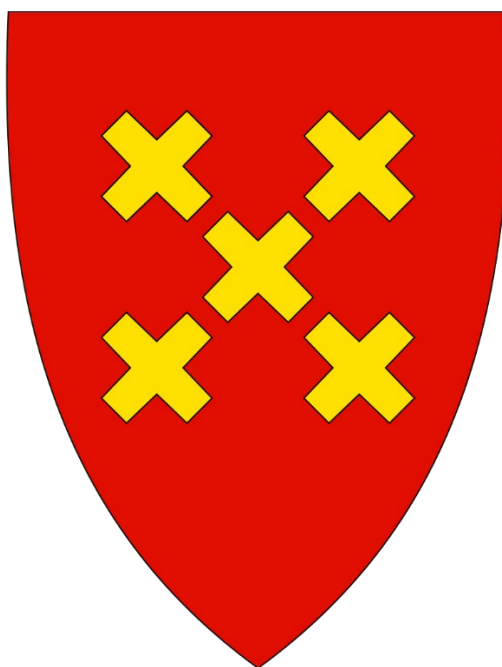
Det bør i tillegg bli sett ein frist for tilbakemelding til kontrollutvalet.

Framlegg til innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret ber kommunedirektør fylgje opp dei tilrådingane som kjem fram i forvaltningsrevisjonsrapporten «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune».

Kommunestyret ber kommunedirektør gje ei tilbakemelding til kontrollutvalet innan 01.06.2024 om korleis tilrådingane i rapporten er fylgd opp.

Internkontroll - avvik og avvikshåndtering i Valle kommune

Rapport til kontrollutvalget i Valle kommune

Desember 2023

Sammendrag

I henhold til vedtak i kontrollutvalget i Valle kommune, sak 02/23, har Agder Kommunerevisjon IKS gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjektet «Avvik og avvikshåndtering i Valle kommune».

Rapportens problemstillinger har hovedsakelig blitt besvart ved gjennomgang av kommunens dokumenter, spørreundersøkelse, samt gjennom intervju med kommunedirektør, ledere og ansatte i ulike deler av kommunen. Vi har også hentet statistikk fra kommunens avviksregistrering i Compilo.

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse på de krav, normer og eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene danner grunnlaget for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det reviderte området. I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er det flere kriterier som er lagt til grunn, men kommuneloven har vært den sentrale kilden til revisjonskriterier i prosjektet.

Revisjonen har arbeidet ut ifra to hovedproblemstillinger i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet. Den første hovedproblemstillingen er besvart ut ifra fem underproblemstillinger.

I **den første problemstillingen** har vi undersøkt i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Med utgangspunkt i underproblemstillingene har vi vurdert at kommunen på overordnet nivå har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, og kommunen har dokumentert den sektorovergripende internkontrollen knyttet til avvikssystemet. Revisjonen mener imidlertid at kommunen med fordel kan sette inn enda større fokus på avvik og avvikshåndtering nedover i organisasjonen slik at flere ansatte blir kjent med internkontrollen på området. Videre har vi vurdert at kommunen evaluerer og ved behov forbedrer skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Vi mener det foreligger forbedringspotensial når det gjelder fokus på å melde alle avvik i systemet, samt økt fokus på andre avvik enn HMS-avvik. Som helhet mener vi imidlertid at kommunen på overordnet nivå avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik.

Vi har dermed konkludert med at Valle kommunes internkontrollsystem i tilstrekkelig grad bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.

I **den andre problemstillingen** har vi undersøkt om kommunedirektøren i Valle kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året. Revisjonen vurderer at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll, men at rapporteringen er generell. Den generelle rapporteringen blir gitt i årsmeldingen og gir kort informasjon om avvik og avvikshåndtering, samt noe avviksstatistikk. Revisjonen finner at det refereres til kommunen HMS-arbeid, herunder også internkontroll, i økonomiplanene og budsjettet. Denne rapporteringen bærer preg av å være noe gjentakende. Etter revisjonens oppfatning er rapporteringen på internkontroll blitt nedprioritert, men dette er noe som kommunen jobber

med å få bedre til gjennom bruk av flere digitale styringsverktøy. Revisjonen vurderer at rapporteringen kan få større plass og fokus i fremtiden. Rapporteringen i årsmeldingene vurderer revisjonen til å være i tråd med kommunelovens § 25-2.

Med dette utgangspunktet anbefaler Agder Kommunerevisjon IKS at;

- 1) Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet, se pkt 5.2.
- 2) Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes, se pkt 5.4 og 5.5.
- 3) Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2, se pkt 6.3.

Kristiansand 04.12.2023

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Anne Wikøren
Forvaltningsrevisor

Innhold

Sammendrag.....	2
Innhold	4
1 Innledning.....	6
1.1 Bestilling	6
1.2 Bakgrunn	6
1.3 Problemstillinger	7
1.4 Avvik og avvikshåndtering.....	7
2 Metode og gjennomføring	10
2.1 Dokumentanalyse.....	10
2.2 Statistikkgjennomgang.....	10
2.3 Spørreundersøkelse.....	10
2.4 Intervjuer.....	11
3 Revisjonskriterier.....	12
3.1 Kommunelovens § 25-1 Internkontroll i kommunen	12
3.2 Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven (KMD)	13
3.2.1 Kommuneloven § 25-1 første ledd: Formål og ansvar	13
3.2.2 Kommuneloven § 25-1 andre ledd: Krav til systematisk og tilpasset internkontroll	14
3.2.3 Kommuneloven § 25-1 tredje ledd: Konkrete krav til kommunenes internkontroll.....	14
3.2.4 Kommuneloven § 25-2: Rapportering	16
3.3 Hva er god internkontroll? KS om internkontroll i kommunene.....	16
3.4 Oppsummert om revisjonskriteriene	17
4 Om Valle kommune.....	18
4.1 Kommunens organisering.....	18
4.2 Fakta om avvik i kommunen.....	18
5 I hvilken grad bidrar Valle kommunes internkontrollsystem til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?.....	21
5.1 Revisjonskriterier.....	21
5.2 Rutiner og prosedyrer – avvik og avvikshåndtering.....	21
5.3 Evaluering og forbedring av internkontroll i arbeidet med avvik og avvikshåndtering	28
5.4 Avdekking og oppfølging av avvik og risiko for avvik i Valle kommune	29
5.5 De ansattes kjennskap til avviksrutiner og rutiner for håndtering av avvik.....	31
5.6 Revisjonens vurdering	32
5.7 Revisjonens konklusjon	34
6 Rapporterer kommunedirektøren i Valle kommune til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året?	35
6.1 Revisjonskriterier.....	35

6.2	Rapportering til kommunestyret.....	35
6.3	Revisjonens vurdering	36
6.4	Revisjonens konklusjon	36
7	Konklusjoner.....	37
8	Anbefalinger	39
9	Høringsuttalelse	40
10	Litteraturliste.....	41
11	Vedlegg.....	42

1 Innledning

1.1 Bestilling

I Valle kontrollutvalgs møte 9. november 2022 ble det i sak 15/22 gjort følgende vedtak:

Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Styring og internkontroll - avvik og avvikshåndtering» og ber Agder Kommunerevisjon IKS legge frem prosjektplan i neste møte.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i møte 15. februar 2023, sak 02/23:

Kontrollutvalet ber Agder Kommunerevisjon IKS om å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjektet «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune» baser på dei problemstillingane som kjem fram av prosjektplanen og innanfor kontrollutvalets budsjetttramme.

1.2 Bakgrunn

Internkontroll er et grunnleggende prinsipp for forsvarlig styring og tillitsskapende forvaltning i kommunene. Internkontrollarbeidet er en del av kommunens samlede styring og ledelse, og målet med internkontroll er å bidra til å levere gode tjenester som er innenfor krav fastsatt i lover og forskrifter. Det er viktig for kommunene å ha orden i eget hus for å opprettholde tilliten og legitimiteten til kommunesektoren og lokaldemokratiet.

Den nye kommunelovens kapittel 25 om internkontroll trådte i kraft 1. januar 2021. Ifølge den nye kommuneloven skal internkontrollen være systematisk og tilpasset den enkelte kommune, og kommunene må blant annet ha et system for avvikshåndtering.

I revisjonens *Risiko- og vesentlighetsvurdering - Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*¹ for Valle kommune i valgperioden 2019-2023, viser vi til flere mulige risikofaktorer i forbindelse med styring og internkontroll: avvik og avvikshåndtering i kommunen, eksempevis

- Mangelfull implementering av systemer
- Manglende kompetanse om internkontroll
- Lover og regler er ikke tilstrekkelig kjent for alle ansatte i organisasjonen
- Avviksrapportering / avvikshåndtering uteblir (behandles ikke i tide)
- Ikke kultur for å rapportere avvik (dårlig kontrollmiljø)
- Avvik blir ikke rapportert til politisk nivå

I risiko- og vesentlighetsvurderingen vurderer revisjonen det som sannsynlig at overnevnte risikofaktorer kan inntreffe i Valle kommune. Samtidig understrekes det at kommunen har etablert risikoreducerende tiltak.

---

¹ Se <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2020/11/Risiko-og-vesentlighetsvurdering-Valle-kommune.pdf>.

I Valle kommune sin årsmelding fra 2022 skrives det følgende om internkontroll i kommunen:

«Valle kommune nyttar kvalitetssystemet Compilo som er eit modulbasert, heiskapleg kvalitetssystem. Alle tilsette i Valle kommune har tilgang til Compilo, og lesetilgang til samtlege dokument i systemet. Valle kommune nyttar følgjande modular: dokumenthandtering, avvikshandsaming og varsling, og desse ivaretar formelle tilhøve kring lovverket.»

«Lovverk, planar, prosedyrar, rutinar med meir skal arkiverast i Compilo, der det og er lagt inn faste intervall for revisjonar/oppdatering av dokument.»²

1.3 Problemstillinger

Med utgangspunkt i bestillingen til kontrollutvalget i Valle kommune, vil det overordnede formålet med denne forvaltningsrevisjonen være å undersøke i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.

Revisjonen legger opp til at det overordnede formålet operasjonaliseres i to hovedproblemstillinger, hvor den første hovedproblemstillingen besvares ut ifra fem underproblemstillinger:

- 1. I hvilken grad bidrar Valle kommunes internkontrollsystem til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?**
  - a. Har Valle kommune utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
  - b. Er avvikssystemet dokumentert i den form og det omfang som er nødvendig?
  - c. I hvilken grad evaluerer, og ved behov forbedrer, Valle kommune skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
  - d. Avdekkes og følges avvik og risiko for avvik opp i Valle kommune?
  - e. Er de ansatte i Valle kommune kjent med rutinene for å melde inn avvik?

- 2. Rapporterer kommunedirektøren i Valle kommune til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året?**

1.4 Avvik og avvikshåndtering

Det er ikke definert i kommuneloven hva som skal anses som et avvik. Det kan dermed være vanskelig å sette en konkret definisjon på hva som legges i begrepet avvik. Av forarbeidene³ vises det uttrykkelig til «konkrete feil eller svikt». Det fremgår blant annet;

At avvik og risiko for avvik følges opp, er viktig. Konkrete feil eller svikt i systemet som er oppdaget gjennom internkontrollen, må rettes opp. Konsekvensene av avvikene vil dermed kunne minimeres, noe som vil kunne være viktig for brukere eller mottakere av

---

² Valle kommune, Årsmelding 2022, hentet fra: https://pub.framsikt.net/2022/valle/mr-202212-%C3%A5rsmelding_2022/#/generic/summary/internctrlmainchap (22.08.2023)

³ NOU 2016:4 ny kommunelov, s. 308

tjenester. I tillegg er det viktig at avvik og risiko for avvik følges opp i et mer langsiktig perspektiv, slik at virksomheten kan lære og korrigere fremtidige aktiviteter.

Veilederen utarbeidet av kommunal- og distriktsdepartementet (KMD)⁴ viser videre til avvik som «manglende etterlevelse av lover og forskrifter»;

Internkontrollen skal videre både avdekke og følge opp risiko for at avvik skal skje. Dette er sentralt forebyggende arbeid. Det innebærer blant annet at kommunedirektøren må skaffe oversikt over (saks)områder i kommunen hvor det er fare for manglende etterlevelse av lover og forskrifter, og sette inn relevante forebyggende og risikoreduserende tiltak for å hindre og forebygge brudd på lover og forskrifter.

Det følger av KS sin veileder «Orden i eget hus»⁵ at risikobasert internkontroll handler om å forebygge uønskede hendelser. Dermed vil avvikshåndtering eksistere parallelt med og supplere den risikobaserte internkontrollen der uønskede hendelser inntreffer. Videre fremkommer det av veilederen at;

Systematisk registrering av avvik skal bidra til at brudd på lover, forskrifter, prosedyrer og rutiner blir håndtert på en slik måte at man i neste omgang har bedre arbeidsformer og derved lavere risiko for at samme hendelse inntreffer på nytt.

Et avvik kan være både en hendelse og en mer permanent situasjon. Enkelte lovverk har spesifisert hendelser som meldepliktige tjenester. Dette er lovverk som bestemte yrkesgrupper må kjenne til og følge opp, og der det er krav om at avvik skal meldes.

Avvik oppstår gjerne på bakgrunn av avgjørelser og handlinger ansatte tar og gjør. Når en uønsket hendelse oppstår, må hver enkelt ansatt selv vurdere om hendelsen er av en slik karakter at den bør meldes som et avvik. Dersom handlingen bryter bestemmelser i lover og forskrifter, bør det oppfattes som et avvik.

Organisasjonens egenart vil i utgangspunktet avgjøre hva som skal defineres som et avvik. Hva som skal anses som et avvik vil til en viss grad kunne variere ut ifra hva ledelsen anser som uønskede hendelser, hvilke krav som stilles i interne styringsdokumenter, regelverket, med mer.

Valle kommune har definert i egen prosedyre hva som skal anses som avvik i kommunen, se pkt. 5.2

Det å melde inn avvik er ikke det samme som å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten i samsvar med arbeidsmiljøloven § 2 A-1. Innholdet i et avvik kan imidlertid også være et varsel om kritikkverdige forhold i virksomheten. Det følger av arbeidsmiljøloven § 2 A-1 at;

---

⁴ Se KMDs veileder *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven*, s. 16. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/internkontroll-i-kommunesektoren/id2876831/> (22.08.2023)

⁵ KS veileder, «Orden i eget hus», hentet fra: <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/internkontroll/> (22.08.2023)

- (1) *Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. Innleid arbeidstaker har også rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten til innleier.*
- (2) *Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, for eksempel forhold som kan innebære;*
- a. Fare for liv eller helse*
  - b. Fare for klima eller miljø*
  - c. Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet*
  - d. Myndighetsmisbruk*
  - e. Uforsvarlig arbeidsmiljø*
  - f. Brudd på personopplysningssikkerheten*
- (3) *Ytring om forhold som kun gjelder arbeidstakers eget arbeidsforhold regnes ikke som varsling etter kapitlet her, med mindre forholdet omfattes av andre ledd.*

2 Metode og gjennomføring

I de påfølgende avsnitt redegjøres det for metodene som har blitt benyttet for å samle inn rapportens datamateriale.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet om avvik og avvikshåndtering i Valle kommune gjennomføres i samsvar med *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*.⁶ I RSK 001 anbefales det å bruke flere metoder for å samle inn data (triangulering). Dette innebærer at de undersøkte forholdene studeres fra flere synsvinkler, at ulike metoder benyttes og at det hentes inn informasjon fra flere kilder. Dette reduserer faren for at det som beskrives ikke er fullstendig eller riktig, og bidrar således til å styrke validiteten i datamaterialet. I denne forvaltningsrevisjonsrapporten har vi benyttet oss av både kvalitativ og kvantitativ metode.

Innsamlede data vurderes opp mot revisjonskriteriene i kapittel 3 under.

2.1 Dokumentanalyse

Underveis i rapporten har revisjonen innhentet relevante dokumenter fra kommunen. Noen av dokumentene har vi fått tilsendt, andre har vi hentet ut selv fra kommunens kvalitetssystem Compilo. I arbeidet med rapporten har vi gjennomgått ulike dokumenter:

- Økonomiplan og budsjett
- Kommunens årsmeldinger
- Rutiner og prosedyrer
- HMS-Håndboken

2.2 Statistikkgjennomgang

Revisjonen har hentet inn relevant statistikk. Dette er statistikk som er tilgjengelig via kvalitetssystemet Compilo.

2.3 Spørreundersøkelse

I arbeidet med forvaltningsrevisjonen gjennomførte revisjonen en spørreundersøkelse. Denne ble sendt ut til alle ansatte i Valle kommune. 236 ansatte mottok e-post om undersøkelsen 23. mai 2023, og vi sendte ut en påminnelse om undersøkelsen en uke senere. Svarfristen på undersøkelsen ble satt til 6. juni. Ved avslutning av spørreundersøkelsen hadde vi mottatt svar fra 69 ansatte i kommunen og svarprosenten på endt spørreundersøkelsen er dermed tilnærmet 30 %. Svarprosenten har betydning for påliteligheten ved å trekke ut svarene og tillegge dem vekt som synspunkter til alle ansatte i kommune. Vi har beregnet feilmarginen i undersøkelsen til å være på 10 %, og vurderer dermed at resultatet av undersøkelsen i noe begrenset grad kan gi relevant informasjon om avvik og avvikshåndtering i Valle kommune.

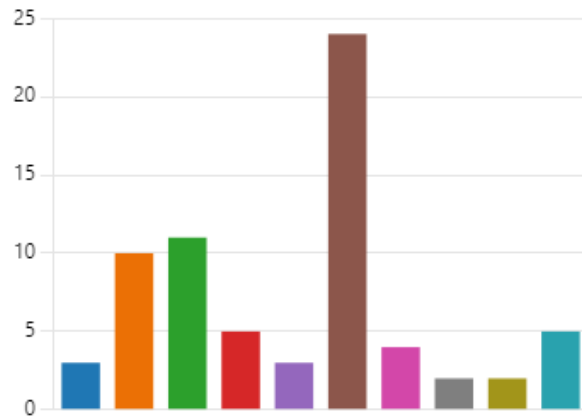
---

⁶ NKRF, *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*. Hentet fra: https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_001_Standard_for_forvaltningsrevisjon_200812.pdf (23.08.2023)

Det foreligger svar fra ansatte på alle enheter i kommunen, men noen enheter er bedre representert enn andre. Tabellen under viser antall respondenter fra kommunens enheter som deltok i spørreundersøkelsen:

● Kommunedirektørens stab	3
● Pleie- og omsorg	10
● Teknisk	11
● Økonomi	5
● HR og velkomst	3
● Valle skole og voksenopplæring	24
● Valle og Hylestad barnehager	4
● Kultur, fritid og bibliotek	2
● PPT	2
● Setesdal barnevern	5

2.4 Intervjuer

Revisjonen avholdt oppstartsmøte med kommunedirektøren og rådgiver økonomi februar 2023. I møte ble det redegjort for prosjektet og vi ble enig med kommunen om praktiske løsninger for tilgang til systemer og dialog med kommunen. I møte ble rådgiver økonomi oppnevnt som kontaktperson for prosjektet.

For å besvare problemstillingene i forvaltningsrevisjonsprosjektet har vi intervjuet flere personer i administrasjonen i Valle kommune. Vi plukket ut tilfeldige enhetsledere for å få innblikk i arbeidet med avvik og avvikshåndtering i de ulike enhetene. Vi gjennomførte egne møter med enhetsleder på teknisk, enhetsleder på økonomi, rådgiver økonomi og kommunedirektøren i Valle. Videre har vi hatt møte med enhetsleder i pleie- og omsorgstjenesten og også hovedverneombudet på teams. I forkant av intervjuene laget vi en agenda for å sikre at vi fikk belyst ønskede tema. Vi skrev referat fra møtene som ble verifisert av alle personene vi intervjuet.

Avslutningsvis ble det avholdt et avslutningsmøte/oppsummeringsmøte med kommunedirektøren.

3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse på de krav, normer og/eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autorative kilder innenfor det reviderte området. Kilder til aktuelle revisjonskriterier kan være:

- Lover, forskrifter, forarbeider og rettspraksis
- Statlige føringer, veiledere og lignende
- Politiske vedtak, mål og føringer
- Administrative retningslinjer, mål, føringer og lignende
- Statlige føringer, veiledere og lignende
- Andre myndigheters praksis
- Anerkjent teori på området
- Reelle hensyn (vurderinger av hva som er rimelig, formålstjenlig, effektivt eller lignende)

Revisjonskriteriene danner grunnlaget for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det reviderte området. I det følgende presenteres revisjonskriterier som er relevante for å undersøke i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.

3.1 Kommunelovens § 25-1 Internkontroll i kommunen

Den nye kommunelovens kapittel 25 om internkontroll trådte i kraft 1. januar 2021. Reglene, som utgjør minstekrav til kommunenes internkontroll, har erstattet både den gamle kommunelovens korte krav i § 23-2 om «betryggende kontroll» og ulike regler om internkontroll med kommuneplikter⁷ for en rekke sektorer:

§ 25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen:

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*

---

⁷ Merk at kommuneloven § 25-1 ikke erstatter sektorbestemmelser om internkontroll med *aktørplikter* (plikter som påhviler enhver som tilbyr en tjeneste eller utfører en aktivitet). Internkontrollbestemmelser med slike aktørplikter, som ofte er mer detaljerte enn internkontrollbestemmelser med *kommuneplikter*, kommer i tillegg, jf. KMDs veileder *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven*, s. 6.

- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

I veilederen for internkontroll i kommunesektoren understrekes det at kommunelovens regler om internkontroll skal tolkes likt, uavhengig av hvilken sektor de anvendes på⁸.

§ 25-2 i den nye kommuneloven presiserer videre følgende når det gjelder rapportering:

§ 25-2. Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn
*Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.*⁹

3.2 Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven (KMD)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har i kjølvannet av at den nye kommunelovens kapittel 25 om internkontroll trådte i kraft, publisert veilederen *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven*¹⁰. Veilederen tar for seg de rettslige rammene for internkontroll med kommuneplikter. Målgruppen for veilederen er kommuner og fylkeskommuner, statsforvaltere og andre tilsynsorganer, og andre aktører som er opptatt av internkontroll i kommunesektoren (s. 4). Veilederen vil i så måte være et viktig verktøy i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet.

3.2.1 Kommuneloven § 25-1 første ledd: Formål og ansvar

Det understrekes i veilederen at kommuneloven § 25-1 første ledd innebærer at kommunene har plikt til å ha internkontroll og at kommunedirektøren har et lederansvar for internkontroll. Formålet med å ha internkontroll er å sikre at lover og forskrifter følges. Det legges til at kommunedirektøren har ansvaret for en *helhetlig* internkontroll som både skal forebygge at avvik oppstår og som skal sikre at eventuelle avvik blir oppdaget og korrigert. Samtidig er det slik at kommunedirektøren både kan og normalt vil delegeres ansvaret for *utførelsen* av det konkrete internkontrollarbeidet nedover i administrasjonen (s. 9-11).

Det fremgår videre av veilederen at kravet om internkontroll gjelder for alle lovpålagte plikter kommunen har. Kravet gjelder for både *kommuneplikter* (plikter som påhviler kommunene i egenskap av at de er kommuner) og *aktørplikter* (plikter som stiller krav til enhver som driver

---

⁸ Se KMDs veileder *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven*, s. 6. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/internkontroll-i-kommunesektoren/id2876831/> (22.08.2023)

⁹ Merk her at kommunestyret kan bestemme på hvilken måte og hvor omfattende slik rapportering skal være. Dette kan være egne særskilte rapporter eller det kan inngå i årsberetningen, jf. KMDs veileder *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven*, s. 27.

¹⁰ Se <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/internkontroll-i-kommunesektoren/id2876831/>. Det understrekes i veilederens innledning at «I tillegg til lovteksten bygger veilederen på kommunelovens forarbeider, jf. Prop. 46 L (2017–2018) *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)* og NOU 2016: 4 *Ny kommunelov*, og lovproposisjonen om særlovjennomgang for å følge opp ny internkontrollbestemmelse i kommuneloven, jf. Prop. 81 L (2019–2020) *Endringer av internkontrollregler i sektorlovgivningen (tilpasning til ny kommunelov)*».

en aktivitet eller tilbyr en aktivitet). I særlovgivningen finnes det internkontrollbestemmelser med aktørplikter som er mer detaljerte enn kommunelovens internkontrollbestemmelse, eksempelvis *Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten*. Disse bestemmelsene vil ifølge veilederen gjelde i tillegg, og etter alminnelige rettsprinsipper gå foran kommunelovens internkontrollbestemmelse (s. 11).

3.2.2 Kommuneloven § 25-1 andre ledd: Krav til systematisk og tilpasset internkontroll
Ifølge veilederen innebærer kommuneloven § 25-1 andre ledd at kommunedirektøren skal jobbe *systematisk* med internkontrollen. Det er ifølge veilederen ikke tilstrekkelig med en tilfeldig og hendelsesbasert internkontroll. Det må gjøres et planmessig og metodisk arbeid, og internkontrollen må være av et slikt omfang og innhold at den kan kalles systematisk. Det pekes imidlertid samtidig på at bestemmelsen ikke stiller krav om en bestemt type systematikk, at det benyttes noe spesielt system eller at det brukes et IKT-basert styrings- eller avvikssystem (s. 12-13).

Internkontrollen skal videre *tilpasses* virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. En vurdering av disse forholdene danner grunnlaget for den nærmere vurderingen av innretningen, omfanget og prioriteringen i internkontrollarbeidet (s. 13).

Risikovurderinger er sentralt etter bestemmelsens andre ledd, og kommunen må gjøre en konkret analyse og vurdering av sannsynligheten for at lover og forskrifter ikke følges, og hvilke konsekvenser dette i så fall kan få. Vurderingene må ifølge veilederen gjøres både samlet for kommunen som helhet og innenfor de enkelte delene av kommunens virksomhet. Det understrekes i veilederen at det er viktig med internkontroll der hvor det er høy risiko¹¹ for at det skal skje noe feil, og der hvor konsekvensene av feil er store (s. 13).

3.2.3 Kommuneloven § 25-1 tredje ledd: Konkrete krav til kommunenes internkontroll
Internkontrollbestemmelsens tredje ledd inneholder en opplisting av konkrete krav til kommunenes internkontroll som ifølge veilederen må ses i sammenheng med bestemmelsens første og andre ledd.

a) Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering:

I veilederen understrekes det at dette punktet er viktig for å klargjøre ansvars- og rapporteringslinjer innad i kommunen. Dette gjelder både ansvars- og rapporteringslinjer på overordnet nivå for hele kommuner, og ansvars- og rapporteringslinjer innenfor de ulike tjenesteområdene eller virksomhetene (s. 15). Beskrivelsen må dekke både hovedoppgaver, mål og organisering.

Det konkluderes i veilederen med at det er opp til den enkelte kommunen hvordan en slik beskrivelse etter bokstav a) skal gjøres og hvor detaljert den skal være så lenge man holder seg innenfor rammene av kravene.

---

¹¹ Merk at *internkontroll* kan overlapse med *virksomhetsstyring* (forstått som mål- og resultatstyring). Samtidig er det slik at internkontroll i større grad enn mål- og resultatstyringen er risikobasert, idet mål- og resultatstyringen i utgangspunktet har oppmerksomheten rettet mot det å realisere mål.

b) Ha nødvendige rutiner og prosedyrer:

Rutiner og prosedyrer er ifølge veilederen viktig for å sikre regeletterlevelse i kommunen, men hva som er nødvendig må ses i sammenheng med de andre kravene i bestemmelsen, og vil ifølge veilederen måtte bero på en konkret vurdering. Sentralt vil blant annet være vurderingen av risiko for avvik (s. 15).

Det pekes i veilederen på at disse rutine og prosedyrene i praksis kan være både muntlige og skriftlige, men at de fleste litt større og viktige rutine gjerne vil fastsettes skriftlig. Det er ikke et lovkrav om at enhver rutine og prosedyre skal være skriftlig, men ut fra en helhetlig tolkning av internkontrollkravet i loven vil skriftlighet ifølge veilederen ofte være nødvendig, jf. punkt d) om dokumentasjon (s. 16).

I forarbeidene står det også at av krav om å ha rutiner, følger det indirekte at disse både må gjelde for virksomheten, gjøres kjent og være tilgjengelige. Det holder altså ikke å bare lage et sett med rutiner som deretter blir glemt. Rutinene skal gjelde for virksomheten i praksis. De må også gjøres kjent for de som trenger å vite om dem. Hvem det er, må ifølge veilederen avgjøres konkret, blant annet ut fra hva slags rutiner og virksomhet det er snakk om (s. 16).

c) Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik:

Et sentralt element i arbeidet med internkontroll er ifølge veilederen å avdekke og følge opp avvik. Internkontrollen skal altså både avdekke avvik og følge opp konkrete avvik som allerede har skjedd. Det er også viktig å avdekke og å følge opp risiko for avvik (s. 16).

Å få avdekket konkrete avvik eller feil er ifølge veilederen helt sentralt for å kunne gjøre korrigeringer eller forbedringer både i den konkrete situasjonen og for fremtiden. Det følger av lovkravet at konkrete avvik som er avdekket skal følges opp eller korrigeres på egnet måte. En slik oppfølging av avdekkete avvik, vil få direkte betydning for den enkelte brukeren eller andre mottakere av tjenester som er blitt berørt av avviket (s. 16).

Internkontrollen skal videre både avdekke og følge opp *risiko for at avvik skal skje*. Dette er sentralt forebyggende arbeid. Det innebærer blant annet ifølge veilederen at kommunedirektøren må skaffe oversikt over (saks)områder i kommunen hvor det er fare for manglende etterlevelse av lover og forskrifter, og sette inn relevante forebyggende og risikoreduserende tiltak for å hindre og forebygge brudd på lover og forskrifter. Dette må gjøres ut fra både kortsiktig og langsiktig perspektiv. Det langsiktige perspektivet er ifølge veilederen viktig for at virksomheten kan lære og korrigere fremtidige aktiviteter (s. 16-17).

Læringsperspektivet er ifølge veilederen en sentral del av internkontrollen, og internkontrollen bør ses på som en løpende og lærende prosess i virksomheten (s. 17).

På hvilken måte og hva konkret som skal gjøres i arbeidet med å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, må ifølge veilederen kommunedirektøren vurdere og beslutte. I samsvar med bestemmelsens øvrige krav til internkontrollen må imidlertid arbeidet med avvik være

systematisk og tilpasset virksomheten, risikovurderinger osv. Tiltak som iverksettes må være egnet til å nå målet om regeletterlevelse (s. 17).

d) Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig:

Å dokumentere internkontrollen er et viktig virkemiddel for at internkontrollen skal fungere som forutsatt. Samtidig understrekes det i veilederen at det ikke er noe mål med en masse dokumentasjon som ikke har noen funksjon eller som skaper unødvendig arbeid, uten at det har en ønsket effekt (s. 17).

Lovens krav (§ 25-1 bokstav d) er derfor å *dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*. Dette dokumentasjonskravet gjelder ifølge veilederen for de ulike delene av internkontrollen som systemer, rutiner, instruksjer og liknende, og for gjennomføring av konkrete kontroller og aktiviteter. Ved vurderingen av hvilken form eller omfang det er *nødvendig* med dokumentasjon, vil virksomhetens risikoforhold, størrelse, egenart og aktiviteter være sentralt. Det legges i veilederen vekt på at kommunene, innenfor rammene lovbestemmelsen setter, skal kunne gjøre egne vurderinger og ha et visst handlingsrom for hvordan og hvor mye av internkontrollen som skal dokumenteres (s. 17).

e) Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll:

Evaluering og forbedring skal bidra til langsiktig læring og utvikling i kommunens arbeid. Det er ifølge veilederen ikke satt noe lovkrav om tidsintervallene for hvor ofte slik evaluering og eventuell forbedring skal gjøres. Det vises til at forbedringer skal gjøres dersom det er behov. For å kunne gjøre forbedringer når det er behov, må det naturlig nok gjøres en evaluering av behovet med jevne mellomrom. Kommunene vil her ifølge veilederen ha et handlingsrom (s. 18).

3.2.4 Kommuneloven § 25-2: Rapportering

Ifølge veilederen kan kommunestyret bestemme denne rapporteringens form og innhold, det vil si på hvilken måte og hvor omfattende slik rapportering skal være. Dette kan være egne særskilte rapporter eller rapporteringen kan inngå i årsberetningen (s. 27).

3.3 Hva er god internkontroll? KS om internkontroll i kommunene

Det må understrekes at kommunelovens kapittel 25 om internkontroll og KMDs tilhørende veileder fokuserer på *minstekravene* for kommunenes internkontroll. Internkontrollarbeid i praksis vil imidlertid ofte inneholde flere elementer enn de minstekravene som følger av loven.

Når det gjelder spørsmålet om hva som er *god* internkontroll, så har KS utviklet nettportalen <https://www.ks.no/internkontroll>, hvor kommunenes praktiske utfordringer diskuteres. Dokumentet *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll. En praktisk veileder*¹² (revidert versjon, ferdigstilt i april 2020) er i så måte særlig sentralt. KS-veilederen har en praktisk tilnærming, og gir råd om konkrete fremgangsmåter for kommuner og fylkeskommuner som

---

¹² Se <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/lokaldemokrati/internkontroll/Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-08092020.pdf>.

ønsker å forbedre sin internkontroll. Veilederen er utarbeidet med særlig tanke på kommunedirektører som målgruppe, men er også relevant for ledere på ulike nivåer og for medarbeidere som arbeider med helhetlig styring og kvalitetsarbeid.

KS-veilederen tar ikke sikte på å avklare det nærmere innholdet i lovens minstekrav. I denne forvaltningsrevisjonen fokuserer revisjonen imidlertid i utgangspunktet først og fremst på om kommunen har oppfylt *lovens minstekrav* innenfor avvik og avvikshåndtering, som følger av kommuneloven § 25-1.

3.4 Oppsummert om revisjonskriteriene

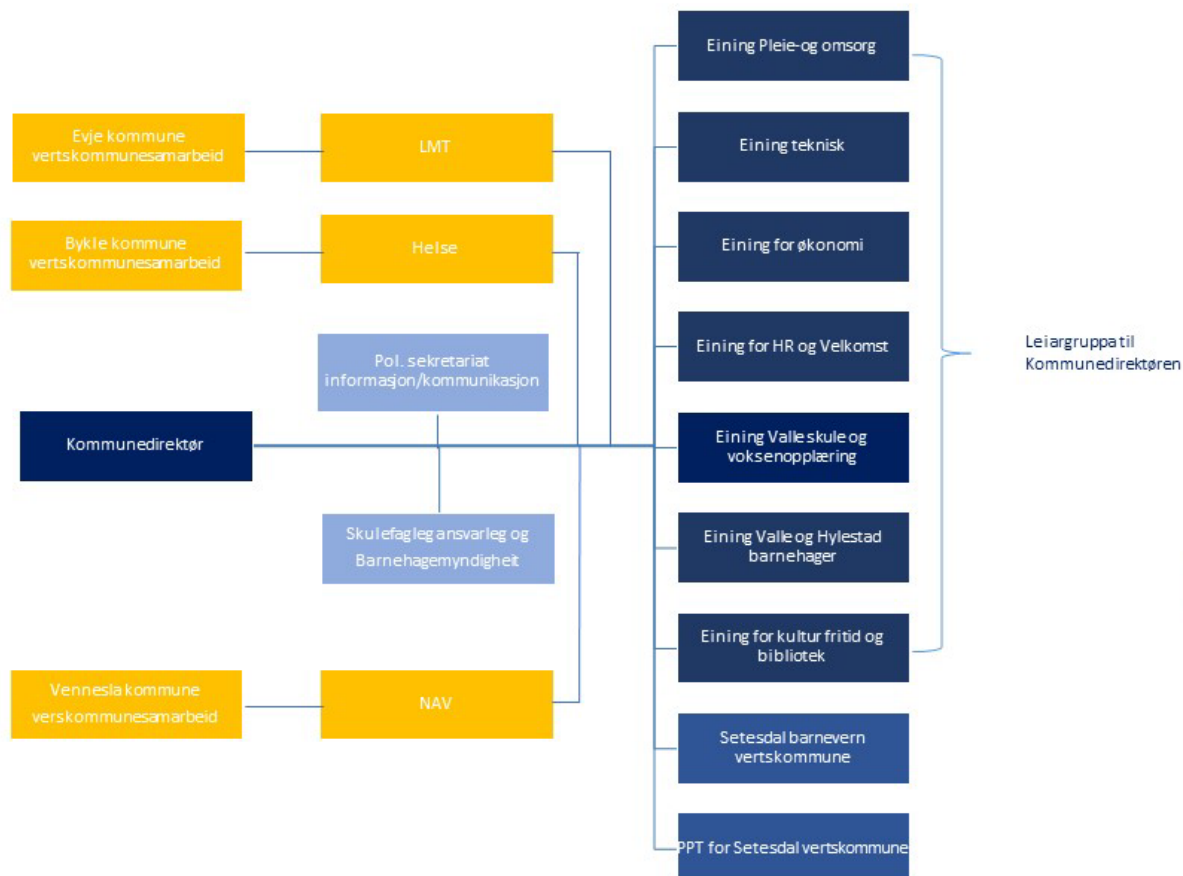
Oppsummert så vil revisjonen i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet undersøke i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. kommuneloven § 25-1.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) veileder *Internkontroll i kommunesektoren - Kravene i kommuneloven* er en sentral rettskilde for forståelsen av hva kravene i kommunelovens § 25-1 og 25-2 innebærer i praksis, jf. avsnitt 3.2 over.

4 Om Valle kommune

Valle kommune har 1 180 innbyggere¹³. Den forventete befolkningsutviklingen er estimert til å komme på 1 170 innbyggere i 2030 og 1 143 innbyggere i 2050¹⁴. Kommunen har 142,14 årsverk (stillingshjemler)¹⁵.

4.1 Kommunens organisering

Organisasjonskart Valle kommune

Valle kommune er organisert etter to nivåmodellen. Kommunedirektøren har det øverste ansvaret for kommuneorganisasjonen. Direkte under kommunedirektøren ligger politisk sekretariat, skolefaglig ansvarlig og barnehagemyndighet og kommunedirektørens ledergruppe. Kommunen er organisert i en flat struktur med 7 tjenesteenheter. Kommunens samarbeid om ulike tjenester fremgår også av organisasjonskartet.

4.2 Fakta om avvik i kommunen

Alle enheter i kommunen skal ifølge kommunen melde avvik i Compilo. Pleie- og omsorgsenheten skal imidlertid også melde avvik i pasientjournalssystemet Profil. Avvikene som meldes i Profil blir automatisk overført til Compilo ved ferdigstillelse. Avvikene fra pleie

¹³ 4. kvartal 2022

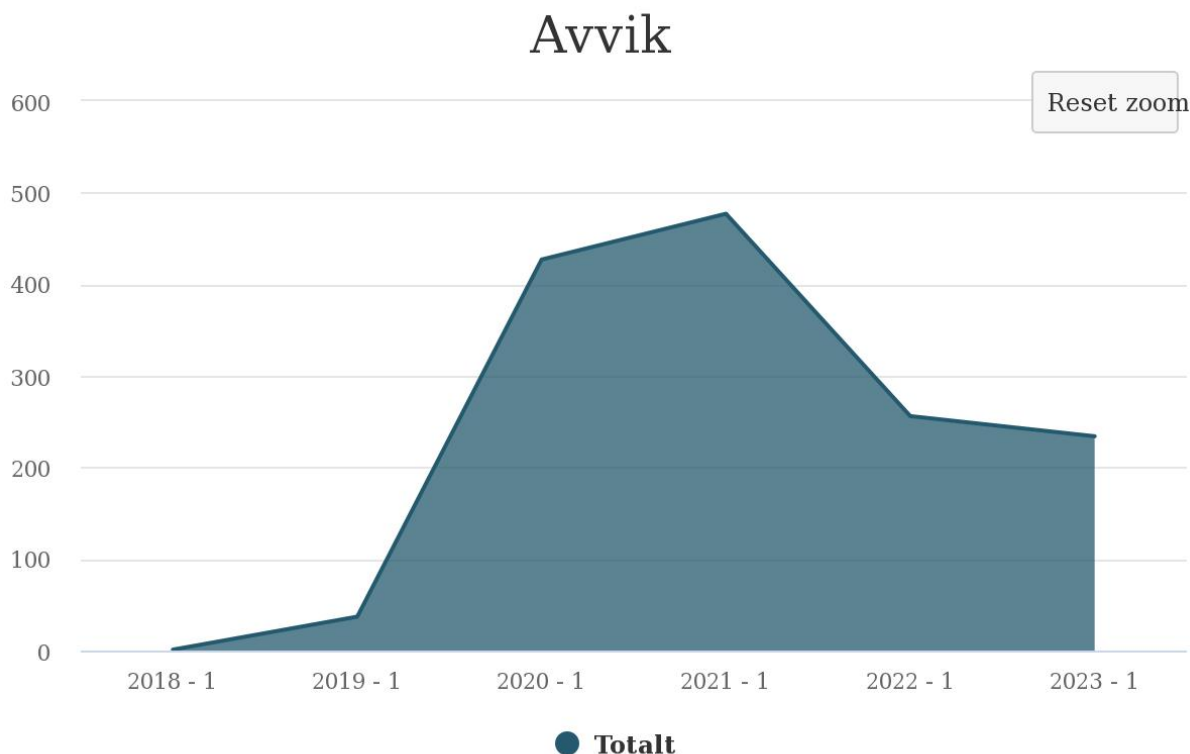
¹⁴ <https://www.ssb.no/kommunefakta/valle>

¹⁵ Valle kommune, budsjett for 2023, hentet fra: https://pub.framsikt.net/2023/valle/bm-2023-budsjett_2023_og_%C3%B8konomiplan_2023_-_2026/#/ (08.03.23)

og omsorg går da inn i en egen «pleie og omsorg» kategori. Hovedsakelig deles imidlertid avvikene i Compilo inn i tre kategorier: HMS, organisasjon/internt og tjeneste/bruker.

Avviksstatistikken i Compilo viser at det totalt var meldt inn 427 avvik i 2020, 477 avvik i 2021, 256 avvik i 2022 og per 08.11.2023 er det meldt 234 avvik.

Tjeneste/bruker

Denne kategorien dreier seg om avvik som omhandler brukere av tjenestene i kommunen. Det kan være hendelser som rammer for eksempel elever eller pasienter.

Avviksstatistikken i Compilo viser at det ble meldt om 17 avvik i 2020, 51 avvik i 2021, 40 avvik i 2022 og per 08.11.2023 er det meldt 55 avvik.

Organisasjon/internt

I denne kategorien er det hendelser knyttet til interne forhold på arbeidsplassen som skal meldes som avvik. Det kan være forhold knyttet til samarbeid, organisering, avtaler o.l.

Avviksstatistikken viser her at det i 2020 ble meldt inn 11 avvik, i 2021 ble det meldt 35 avvik, mens det i 2022 ble meldt inn 13 avvik. Per 08.11.2023 er det meldt inn 32 avvik.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Avvik som meldes i denne kategorien er hendelser og/eller situasjoner knyttet til helse, miljø og sikkerhet. Man kan også melde om hendelser som handler om indre eller ytre miljø på arbeidsplassen, for eksempel skade på utstyr, miljøutslipp, personskader o.l.

Avviksstatistikken viser at det ble meldt om 7 avvik i 2020, 24 avvik i 2021, 15 avvik i 2022 og per 08.11.2023 er det meldt inn 37 avvik.

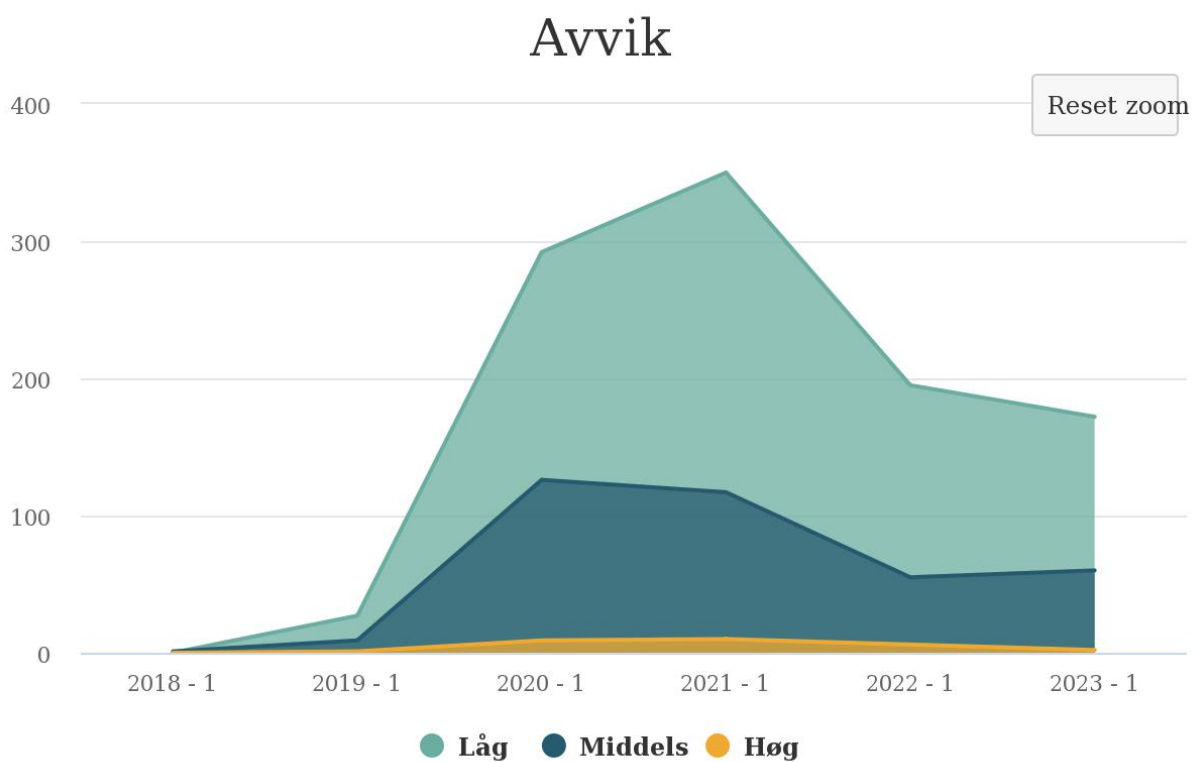
Pleie og omsorg

Avvikene som registreres i journalsystemet, Profil, overføres til Compilo og blir registrert i denne kategorien.

Avviksstatistikken viser at det ble meldt inn 408 avvik i 2020, 385 avvik i 2021, 198 avvik i 2022 og per 08.11.2023 er det meldt inn 132 avvik.

Avvikets alvorlighetsgrad

Avviksstatistikken viser at de fleste avvik har lav og middels alvorlighetsgrad.

5 I hvilken grad bidrar Valle kommunes internkontrollsystem til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?

I dette kapittelet vil vi undersøke i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Problemstillingen vil besvares ut ifra fem underproblemstillinger:

1. Har Valle kommune utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
2. Er avvikssystemet dokumentert i den form og det omfang som er nødvendig?
3. I hvilken grad evaluerer, og ved behov forbedrer, Valle kommune skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
4. Avdekkes og følges avvik og risiko for avvik opp i Valle kommune?
5. Er de ansatte i Valle kommune kjent med rutinene for å melde inn avvik?

5.1 Revisjonskriterier

- *Kommunen har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav b.*
- *Kommunen har dokumentert internkontrollen knyttet til avvikssystemet i den form og det omfang som er nødvendig, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav d.*
- *Kommunen evaluerer og ved behov forbedrer skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav e.*
- *Kommunen avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav c.*

5.2 Rutiner og prosedyrer – avvik og avvikshåndtering

Ifølge kommunen ligger alle rutiner og prosedyrer som omhandler avvik og avvikshåndtering i kvalitetssikringssystemet Compilo. Kommunen forteller at de har benyttet Compilo aktivt, med en egen systemansvarlig, siden 2019. Systemet har vært i bruk før 2019, men i noe usikkert omfang. Valle kommune benytter seg av følgende moduler i Compilo: dokumenthåndtering, avvik/varsling og årshjul¹⁶. Alle ansatte i samtlige enheter har tilgang til Compilo og skal bruke det.

Rutiner for håndtering av avvik

I mappen «HMS» i Compilo ligger det en rutine med tittel «handsaming av avvik». Prosedyren har bakgrunn i forskrift om risikostyring og internkontroll, men prosedyren viser til generelle avviksrutiner og ikke konkret til rutiner som gjelder avvik innenfor forskriftens virkeområde. Ifølge rutinen skal alle andre avvik enn mindre avvik rapporteres i Compilo og det blir vist til to rutiner som ligger i Compilo;

- 1) Håndtering av avvik og forbedringsforslag
- 2) Prosedyre for lukking og vidaresending av avvik

---

¹⁶ Kommunen har tatt i bruk årshjulet våren 2023 og jobber med å implementere dette i organisasjonen.

Det fremkommer av rutinen at de ansatte kommer inn i avvikssystemet ved å trykke på «meld avvik» i Compilo, og at de derfra vil få veiledning underveis i avvikssystemet.

I dokumentet med tittel «Handtering av avvik og forbedringsforslag» defineres avvik til å være en hendelse eller tilstand som bryter med gjeldende lovverk og reglement, samt kommunens interne rutiner og instruksjer. Dokumentet gir følgende veiledning for når et avvik bør/skal bli meldt inn:

1. Brot på lov-, forskrift eller rutinar/prosedyrer.
2. Brot på rutinar/planar som gir helse- og ulykkesfare i arbeidssituasjonar.
3. Brot på rutinar som gir betydelege økonomiske og materielle konsekvensar.

Dokumentet har til formål å sikre rett forståelse og behandling av avvik. Avviksbehandling skal ifølge dokumentet danne grunnlag for kommunens kontinuerlige forbedringsarbeid. Ansvaret for håndtering av avvik og forbedringsforslag er ifølge dokumentet alle ledere i kommunen.

I denne prosedyren er det også gitt eksempler på hvordan man skiller avvik fra ordinære driftshendelser. Det står for eksempel at et utagerende barn/elev aldri skal meldes som avvik, det er først et avvik når opplegget eller rutinene rundt barnet/eleven ikke fungerer. Videre kan vi lese følgende:

Aktivitet/skildring

Det er utarbeidd egne manualer/ video for avvikshandtering som er publisert i Compilo

- 1) Avviket meldes via PC/mobil.
- 2) Enhetsleder er normalt mottaker av en avviksmelding. Den videre hendelsesbehandlingen styres av systemet, og de berørte aktører blir ledet gjennom systemet mht. å beslutte hva som skal gjøres med den innmeldte hendelsen, hvem som skal iverksette et tiltak og frister for gjennomføring.
- 3) Når tiltaket er gjennomført, blir dette logget i systemet. Avviket kan da lukkes. Den som registrerer hendelsen, kan i systemet holde seg oppdatert på hendelsesbehandlingen gjennom hele forløpet.

Forbedringsprosesser skal løpe kontinuerlig både i enhetene og sentralt i kommunen, og den skal involverer alle ansatte. Kommunen ønsker at meldingsterskelen skal være lav, men til sist er det den enkelte medarbeiders kvalifiserte skjønn som avgjør. Avvik skal søkes løst på lavest mulig nivå i organisasjonen.

Avvikshåndteringen skal bidra til at organisasjonen lærer av hendelser som oppstår. Hensikten med å registrere og behandle hendelser og forslag i samme system er at vi får tatt ut rapporter som grunnlag til forbedringer.

Revisjonen finner også en prosedyre for lukking av videresendte avvik i Compilo. Ifølge prosedyren er det enheten som mottok avviket først som har ansvar for å lukke avviket, men enheten kan videresende avviket til en annen enhet for iverksetting av tiltak før lukking av avviket. Enheten som mottar et videresendt avvik, skal bruke «kommentar-boksen» for å skildre tiltak som iverksettes. Dersom det ikke er satt inn tiltak/avviket ikke er lukket før det er gått 21

dager vil avviket ifølge prosedyren automatisk sendes til kommunedirektøren. Av prosedyren fremkommer det også at ikke alle avvik kan/bør lukkes innen 21 dager. Det fremgår videre av prosedyren at kommunedirektøren ved mottak av ulukket avvik kan vurdere om det er nødvendig å sette inn tiltak på eget nivå i organisasjonen.

Gjennom samtale med kommunen kommer det frem at det er få enheter som har sine egne rutiner for hvordan de skal melde avvik. Revisjonen finner i Compilo at pleie og omsorg har en rutine for avviksbehandling og rapportering av sikkerhetsavvik og Valle skole har en prosedyre for håndtering av avvik.

Opplæring og veiledning i selve avvikssystemet

Revisjonen har fått opplyst av kommunen at de holder opplæring i Compilo for alle ansatte i kommunen med jevne mellomrom¹⁷. Ifølge kommunen ligger opplæringen tilgjengelig i opptak for de ansatte på Teams, og det er lagt lenker i Compilo for å gjøre opplæringen synlig også her. Vi har ikke hatt tilgang til Teams underveis i forvaltningsrevisjonen, men vi har fått overlevert opplæringen på minnepenn. En av opplæringsvideoene er ment for alle ansatte, og en av opplæringsvideoene er laget spesielt for ledere i kommunen.

I opplæringen for alle ansatte gis det en innføring i Compilo. Temaene for opplæringsøkten er som følgende:

- Hva er Compilo?
- Oppbygning av Compilo?
- Hvordan finne innhold i Compilo?
- Hvordan melde avvik?
  - Hva er et avvik?
  - Melde avvik på en hendelse
  - Melde avvik på et dokument, rutine/prosedyre
- Hvordan varsle?
  - Varslingsmodulen

De ansatte får en gjennomgang av kvalitetssystemet og blir vist hvor de forskjellige funksjonene ligger i systemet. I opplæringen blir avvikssystemet gjennomgått, slik at de ansatte kan se hvordan de skal melde avvik. Gjennom opplæringen får dermed de ansatte sett hvordan avvikssystemet fungerer, og de får en gjennomgang av prosedyren de må gå gjennom for å melde avvik. Det fremkommer ved gjennomgang av avvikssystemet at det ved melding av avvik må oppgis;

- Hvem som melder
- Hvem det meldes til
- Avvikets alvorsgrad
- Tidspunkt for hendelsen

---

¹⁷ Se kapittel 5.5 for mer informasjon om omfanget og hyppigheten av denne opplæringen.

- Beskrivelse av hendelsen
- Avvikskategori
- Konsekvens av hendelsen
- Forbedringsforslag

Ved valg av alvorsgrad på avvik i avvikssystemet gis det kriterier for de ulike alvorlighetsgradene for å veilede de ansatte. Kriteriene for lav alvorsgrad er satt til følgende:

Kriterier

- Generelt
  - Skadepotensiale tilsvarende middels alvorsgrad.
  - Unødig tidsbruk (tidstjuv).
  - Brukar har ikkje fått tenester til avtalt tid eller kvalitet.
- Personar
  - Mindre skadar som ikkje krev behandling og ikkje medfører fråvær.
  - Opplevd upassande reaksjon på avviksmelding.
  - Mindre alvorlege trugslar.
- Ytre miljø
  - Uheldig inneklima. (luft, lys, støy mv)
  - Andre uheldige element i arbeidet.
- Økonomi/informasjon
  - Brot på interne rutinar/retningsliner.
  - Mindre tap/skadar.
  - Nedetid mindre enn 6 timar av datasystem eller infrastruktur som ikkje gjev store konsekvensar for drifta.

For at melder av avvik skal velge alvorsgraden middels må avviket gjelde eller kunne føre til en eller flere av følgende kriterier:

Kriterier

- Generelt
  - Presseoppslag av negativ art.
  - Skadepotensiale tilsvarande HØG alvorsgrad.
  - Lovbrot.
- Personar
  - Medisinsk behandling, omplassering og/eller tilrettelegging, og fråvær.
  - Gjentakande mobbing.
  - Opplevd upassande reaksjon på avviksmelding i frå leiar.
- Ytre miljø
  - Støy som ikkje er akseptabel.
  - Ikkje kan akseptast over tid.
- Økonomi/informasjon
  - Økonomiske tap over 100 000,- NOK.
  - Stengningar.
  - Omlegging over ei veke.
  - Personar har fått utilsikta tilgong til sensitiv informasjon.
  - Nedetid meir enn 6 timar på datasystem (ikkje planlagt).
  - Nedetid meir enn 15 minutt på driftskritiske system eller infrastruktur. (nettverk, journalsystem mm)
  - Gjentakande nedetid på driftskritiske datasystem eller infrastruktur. (<1 gong pr. veke)

Rettleiande for handsaming

- Takast opp på leiar møte og HMT-møte
- Kommunedirektør/Rådmann les
- Skadekomité møte
- HMT: Verneombod underrettast omgåande
- Næraste leiar handdsamer og vurderer vidare tiltak/handsaming

For at avviket skal ha høy alvorsgrad må avviket gjelde eller kunne føre til en eller flere av følgende kriterier:

Kriterier

- Generelt
  - Presseoppslag av negativ art over flere dager.
  - Presseoppslag av negativ art i nasjonale medier.
  - Alvorlige lovbrøt.
- Personar
  - Død, ufør og/eller nedsett livskvalitet og funksjonsevne.
- Ytre miljø
  - Ulovleg forureining og langtidsvirkande skadar på miljøet.
  - Midlertidig stenging av nærmiljøet.
- Økonomi/informasjon
  - Varig tap av bygningar/større anlegg, datamengder eller anna arkivverdig materiale eller arbeidsplassar.
  - Stengningar pga personellmangel.
  - Økonomisk tap som følgje av kriminelle handlingar.
  - Økonomiske tap på meir enn NOK 500 000,-

Rettleiande for handsaming

- HMT: Opplesing i AMU
- Opplest og uttaling frå leiarmøte
- Leiar skal underrette kommunedirektør/rådmann omgåande
- Skadekomitémøte
- HMT: Verneombod underrettast omgåande
- Næraste leiar handsamar og vurderer vidare tiltak/handsaming

Under kriteriene for de ulike alvorsgradene oppgis det veiledning for behandling av avviket. For eksempel hvilke avvik som skal tas opp i AMU, hvilke avvik som skal orienteres om til kommunedirektør med mer.

Ved gjennomgang av avvikssystemet blir det opplyst om at melder av avvik må velge en av tre kategorier hendelsen tilhører. Deretter må det velges en underkategori som er mest beskrivende for situasjonen. Avviksmelder kan velge mellom følgende kategorier:

- 1) Tjeneste/bruker: Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottakere. For eksempel elever, pasienter og lignende.
- 2) Organisasjon/internt: Hendelser og situasjoner knyttet til interne forhold på arbeidsplassen. Dette kan være seg samarbeid, organisering, avtaler osv.
- 3) Helse, miljø og sikkerhet (HMS): Hendelser og situasjoner knyttet til helsen, miljøet eller sikkerheten til de ansatte. Videre også hendelser som vedgår det indre eller ytre miljøet på arbeidsplassen. For eksempel skade på utstyr, miljøutslepp, skade på ansatt osv.

Kategoriene har følgende underkategorier:

<p>☒ Tjeneste/bruker</p> <p>Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottagere. For eksempel elever, pasienter og lignende.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Informasjon/kommunikasjon ☐ Nesten-uhell ☐ Saksbehandling ☐ Samhandling/samarbeid ☐ Tjenesteproduksjon ☐ Vold og trusler ☐ Ulykke, skade	<p>☒ Organisasjon/internt</p> <p>Hendingar og situasjonar knytta til interne forhold på arbeidsplassen. Dette vere seg samarbeid, organisering, avtalar osv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Bygg/anlegg ☐ Informasjon/kommunikasjon ☐ Innkjøp/anskaffing ☐ Materiell/utstyr ☐ Nesten-uhell ☐ Sakshandsaming ☐ Samhandling/samarbeid ☐ Tenesteproduksjon
<p>☒ HMS</p> <p>Hendelser og situasjoner knyttet til helsen, miljøet eller sikkerheten til de ansatte. Videre også hendelser som vedgår det indre eller ytre miljø på arbeidsplassen. For eksempel skade på utstyr, miljøutslepp, skade på ansatt osv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Arbeidsmiljø ☐ Nesten-uhell ☐ Ulykke, skade ☐ Vold og trusler ☐ Ytre miljø	

Gjennom opplæringen ser vi også at avvikssystemet gir mulighet for at melder av avviket kan legge inn mer informasjon som for eksempel risikovurdering, bilder, involverte og emne.

I opplæringsvideoen som er rettet mot lederne i kommunen er det fokus på hvordan lederne skal håndtere avvik. Temaene for denne opplæringen er:

- Varsling
- Avvik
- Dokument på «leselisten»

Opplæringsvideoen viser hvor lederne finner meldte avvik i Compilo og hvordan avvikene ser ut. Lederen har mulighet til å involvere flere ansvarsområder¹⁸ og redigere avvikets alvorsgrad, samt opplysninger om hvem som er involvert i avviket og relaterte dokumenter. Lederen blir minnet på om å vurdere risiko for gjengjeldelse dersom avviket gjelder kritikkverdige forhold. I avvikssystemet kommer det også opp eksempler på forhold som regnes for å være kritikkverdige.

Videre blir det gjennomgått hvordan lederen kan behandle avviket ved å legge inn kommentarer eller opprette oppgaver/tiltak til avviket. Videoen informerer om at lederen kan legge inn hvem som skal være ansvarlig for gjennomføring av tiltaket, hvem som er ansvarlig for oppfølgingen og fristen for når oppgaven skal være gjennomført. Videre fremkommer det blant annet¹⁹ at lederen kan velge om avviket skal lukkes etter at oppgaven/tiltaket er gjennomført, eller om avviket kan lukkes med det samme.

¹⁸ Verneombud og hovedverneombud

¹⁹ Opplæringsvideoen inneholder mer informasjon som vi ikke anser relevant å beskrive i detalj

Det kommer frem i opplæringsvideoene at disse retningslinjene for valg av kategori/alvorsgrad og vurdering av risiko for gjengjeldelse er gitt av systemet, Compilo.

HMS-Håndboken

Valle kommunes HMS-håndbok ligger tilgjengelig for alle ansatte i Compilo. Det fremgår av HMS-håndboken at alle rutiner, prosedyrer og andre dokumenter skal legges inn i Compilo og at disse jevnlig skal oppdateres av en revisjonsansvarlig. I HMS-håndbokens kapittel 2.4 beskrives Compilo og bruken av systemet i kommunen.

I kapittel 4 kan de ansatte finne informasjon om hvordan kommunen jobber med HMS, herunder avvik og avvikshåndtering. Avvik blir i Valle kommunes HMS-håndbok definert som feil og mangler som har med brudd på lover og forskrifter, interne rutiner/retningslinjer og uventede hendelser å gjøre. Det presiseres videre at avvik også kan være andre forhold knyttet til hva den enkelte medarbeider ser på som nødvendig for et godt arbeidsmiljø, for eksempel samarbeidsproblemer eller høyt arbeidspress. Mobbing og trakassering skal ifølge HMS-håndboken ikke meldes som avvik, men behandles som varslings saker. Målet med avvikshåndtering er ifølge HMS-håndboken å iverksette nødvendige tiltak slik at avviket ikke gjentas. Videre fremkommer det at avvik skal rettes opp og læres av, slik at de ikke oppstår på nytt²⁰.

5.3 Evaluering og forbedring av internkontroll i arbeidet med avvik og avvikshåndtering

Revisjonen er kjent med at kvalitetssikringssystemet Compilo har en funksjon som bidrar til å sikre at rutiner og prosedyrer som legges inn blir revidert jevnlig. «Eieren» (altså den personen som opprinnelig opprettet dokumentet) av rutinen eller prosedyren vil få et varsel når dokumentet nærmer seg dato for revisjon. Det kommer frem i opplæringsfilmen rettet mot ledere at kommunen selv kan bestemmes intervallet på revideringen av dokumenter, men at systemets standard er på 365 dager. Noen dokumenter har behov for revidering oftere enn en gang i året og noen sjeldnere. Compilo sender påminnelse på e-post til revisjonsansvarlig 30 dager og på nytt 10 dager (om det ikke ble revidert etter første påminnelse) før revisjonsfristen for revidering av dokumentet går ut.

Valle kommune bruker systemet Framsikt for virksomhetsstyring og oppfølging. To ganger i året (juni og desember) skal enhetslederne fylle ut en sjekkliste knyttet til internkontroll (nytt i 2023). Tema på denne sjekklisten er blant annet bruken av Compilo i enheten og generelt HMS-arbeid som en del av internkontrollen. Her skal lederne blant annet rapportere om Compilo er kjent for de ansatte og om de ansatte bruker Compilo. Lederne må også rapportere om alle ansatte har mottatt nødvendig opplæring.

I tabellen under har vi satt inn informasjon fra Compilo vedrørende evaluering og forbedring av dokumenter. Dokumentene vi har hentet ut informasjon om er rutiner og prosedyrer som anvendes i arbeidet med avvik og avvikshåndtering. Dokumentene kan ha blitt evaluert uten å

---

²⁰ HMS-håndbok for Valle kommune, s. 14

ha blitt underlagt endringer, men en viss andel revideringer kan imidlertid tale for at Valle kommune evaluerer og forbedrer internkontrollen ved behov.

	Opprettet	Endret	Revidert	Versjoner	Neste revisjon
Prosedyre for håndtering av avvik og forbedringsforslag	13.10.20	04.02.22	27.02.23	5	27.02.24
Prosedyre for håndtering av avvik (HMS)	24.08.20	08.05.23	08.05.23	5	07.05.24
Prosedyre for lukking av videresendte avvik	10.03.23	17.03.23	17.03.23	1	16.03.24
HMS-håndbok	06.10.21	06.10.21	07.10.22	1	27.10.23
Definisjoner av HMS-avvik og HMS-område	02.02.21	02.02.21	24.01.23	1	24.01.24

Av tabellen ser vi at alle retningslinjer/rutiner/prosedyrer har blitt evaluert og/eller endret siden opprettelse av dokumentet.

5.4 Avdekking og oppfølging av avvik og risiko for avvik i Valle kommune

Vi blir opplyst om at internkontroll er et jevnlig tema på kommunens ledermøter, og herunder også avvik og avvikshåndtering. Kommunen opplyser også at avvik til tider blir tatt opp på personalmøter, hvor eventuelle tiltak drøftes med de ansatte for å finne frem til gode løsninger og for å hindre gjentakelse av avviket.

Ut fra avviksstatistikken i Compilo kan vi se at det meldes en god del avvik i kommunen. Avviksstatistikken viser en nedgang i antall meldte avvik fra 478 avvik i 2021 til 284 avvik i 2022. Pleie og omsorg er den enheten som melder flest avvik. De aller fleste avvikene er av lav alvorlighetsgrad.²¹

I spørreundersøkelsen som revisjonen gjennomførte blant kommunens ansatte kommer det frem at 46 % av informantene har meldt avvik i Compilo/Profil. 36 % av informantene opplyser om at de har meldt avvik muntlig til sin nærmeste leder, og av disse opplyser 72 % at de ble bedt om å melde avviket i Compilo.

Videre viser resultatene fra spørreundersøkelsen at flertallet av informantene opplever at avvik som de har meldt blir håndtert på en middels til god måte.

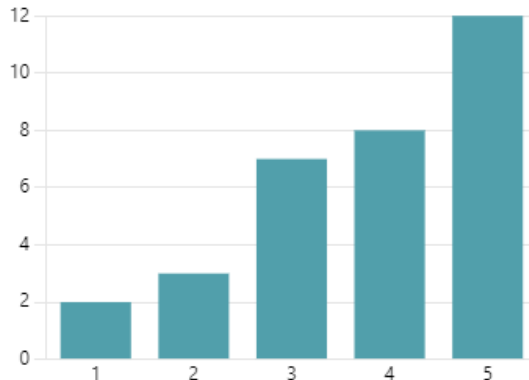
²¹ Mer informasjon om avviksstatistikken i Valle kommune under punkt 4.2.

13. I hvilken grad opplevde du at avviket som du meldte ble håndtert på en god måte? 1 er i liten grad og 5 er i stor grad.

[Flere detaljer](#)

[Innblikk](#)

3.78
Gjennomsnittlig vurdering

I spørreundersøkelsen opplyser 32 % at de har meldt et avvik som har ført til en endring i kommunen. 76 % av informantene opplever at lederen deres oppmuntrer til å melde avvik og 79 % opplever lav terskel for å melde alle typer avvik. Resultatene fra spørreundersøkelsen viser videre at 60 % av informantene har deltatt i forbedringsarbeid i kommunen (for eksempel evaluering/revidering av rutiner/prosedyrer). Det er 19 % av informantene i spørreundersøkelsen som har opplevd at de har meldt et avvik som det ikke ble tatt tak i.

Gjennom samtale med Valle kommune forteller kommunen at når det meldes avvik så bruker de avvikene for å se om det mangler noen rutiner eller eventuelt om gjeldende rutiner og/eller prosedyrer er av en slik karakter at de må evalueres og endres for å hindre nye avvik. Kommunen forteller som eksempel at det i en periode kom mange avvik innen pleie og omsorg knyttet til medisinbehandling. Avvikene på medisinbehandling førte til en gjennomgang av de ansattes måter å håndtere medisinene på for å finne frem til en felles rutine, slik at alle gjorde dette likt. Utarbeidelse av en felles rutine førte til en nedgang i antall avvik på området.

Revisjonen har underveis i forvaltningsrevisjonen hatt tilgang til å lese avvik (både åpne og lukkede) i Compilo. I alle avvik revisjonen har gjennomgått så er det en eller flere kommentarer om veien videre. Undersøkelsen vår viser at noen av avvikene er tilknyttet tiltak som involverer revidering eller opprettelse av en rutine for å forhindre nytt, lignende avvik. Noen av avvikene blir da stående åpne frem til ny rutine foreligger. Revisjonen har gjennomgått avvik hvor det foreligger kommentarer fra flere ledere. Det er da gjerne kommentar både fra kommunedirektøren, enhetsleder og avdelingsleder.

I enkelte lukkede avvik som revisjonen har gjennomgått er det konkludert med at det eksisterer tilfredsstillende rutine på området og at avviket var av karakteren «sånt som kan skje».

Kulturen for å melde avvik vil kunne si noe om avvik faktisk avdekkes for deretter å bli fulgt opp. Revisjonen har derfor i samtale med kommunen og gjennom spørreundersøkelsen spurt

om kulturen i kommunen for å melde avvik. I spørreundersøkelsen fikk vi følgende resultat når det gjaldt meldekulturen i kommunen:

23. Hvordan opplever du meldekulturen generelt i kommunen?

[Flere detaljer](#)

[Innblikk](#)

● Veldig dårlig	1
● Dårlig	10
● Middels	39
● God	12
● Veldig god	2

Kommunen opplyser i samtale om at det er en varierende meldekultur i organisasjonen. Enkelte ansatte er skeptiske til å melde avvik, og holdningen hos noen er at avvik fører til merarbeid. Compilo blir brukt av de ansatte i ulik grad, og noen kjenner ikke systemet da de ikke bruker det aktivt. Vi blir imidlertid opplyst om at det er satt et økt fokus på internkontroll i kommunen, herunder på avvik og avvikshåndtering etter at ny kommunedirektør tiltrådte stillingen. Det jobbes ifølge kommunen aktivt med å endre holdninger til å melde avvik ved å omtale internkontroll og avviksmeldinger på en positiv måte, med fokus på forbedring. Enkelte enheter har lang erfaring med avviksregistrering og har klart å normalisere det å melde avvik ved uønskede hendelser. Kommunens inntrykk er at kommunedirektørens fokus på avvik og opplæringen knyttet til området vil bedre meldekulturen generelt i hele organisasjonen over tid.

5.5 De ansattes kjennskap til avviksrutiner og rutiner for håndtering av avvik

Når man logger inn i Compilo for første gang får man se sin egen «leseliste». «Leselisten» består av dokumenter som ansatte må kvittere for at de har lest. Vi blir opplyst om at det utover «leselisten» er de ansatte i kommunen sitt ansvar å holde seg oppdatert på kommunens overordnede rutiner og prosedyrer som gjelder internkontroll. Kommunedirektøren bruker, i tillegg til Compilo, Framsikt for å få tilbakemeldinger fra sine ledere. I dette systemet må lederne kvittere ut at «alle har fått opplæring».

Ifølge kommunen satte de i gang med felles opplæring gjennom Teams for alle ansatte våren 2023, jf. pkt 5.2. Opplæringen omfatter bruken av Compilo og de forskjellige modulene i kvalitetssystemet, herunder avvik og avvikshåndtering. Kommunen forteller at opplæring i Compilo er en del av opplæringen som blir gitt til nyansatte, og utover den felles opplæringen er det i utgangspunktet opp til den enkelte leder å gi tilstrekkelig opplæring til sine ansatte. Opplæringen avholdes imidlertid digitalt hver måned og både nyansatte og ansatte som har behov for det kan delta. Det kjøres en opplæring for alle ansatte og en egen opplæring for ledere. Dersom de ansatte ikke fikk med seg opplæringen live, kan de se den i opptak i etterkant. Lenkene til opptakene ligger i Compilo. Revisjonen blir informert om at den felles opplæringen

er et foreløpig prøveprosjekt som skal evalueres og eventuelt justeres før det videreføres i riktig omfang og format. Kommunen er tydelig på at målet med opplæringen er å gjøre alle ansatte komfortable og trygge på å bruke kvalitetssystemet.

I resultatene fra spørreundersøkelsen som revisjonen gjennomførte blant kommunens ansatte kommer det frem at 86 % vet forskjellen på avvik og varsel, 86 % har fått opplæring i hva et avvik er og 88 % har fått opplæring i hvordan de skal melde avvik. Informantene opplyser at mye av opplæringen har vært via Teams. De opplyser om at leder også har hatt opplæring med dem om både avvik og bruken av Compilo. Noen informanter skriver også at de har fått opplæring på personalmøter hvor avvik har vært tema.

Det kommer frem av spørreundersøkelsen som revisjonen gjennomførte at 94 % har tilgang til kvalitetssystemet Compilo²² og at 64 % kjenner til kommunen HMS-håndbok.

3. Har kommunen en HMS-håndbok?

[Flere detaljer](#)

Innblikk

● Ja	44
● Nei	0
● Vet ikke	25

Ved spørsmål om kommunen har andre rutiner for å melde avvik i Compilo/Profil opplyser 48 % av informantene at de er usikre. 33 % av informantene mener kommunen ikke har andre rutiner for å melde avvik i Compilo/Profil, mens 19 % mener kommunen har andre rutiner for å melde avvik. De fleste av informantene som er kjent med at kommunen har andre rutiner opplyser om at rutinene ligger i Compilo.

5.6 Revisjonens vurdering

Revisjonen har i dette kapittelet belyst hvordan Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Revisjonen belyser dette, som nevnt tidligere, gjennom fem underproblemstillinger.

Valle kommune har som vi har sett i punkt 5.2 utarbeidet felles opplæring for ansatte og ledere i internkontroll generelt, og avvik og avvikshåndterings spesielt. Kommunen har i tillegg dokumenter i Compilo med konkrete retningslinjer for avviksrapportering og avvikshåndtering. Kommunen har også utarbeidet en HMS-håndbok som også inkluderer avviksmeldinger. Kommunens ansatte har tilgang til kvalitetssikringssystemet, Compilo, og er kjent med hva

²² 3 personer har svart «vet ikke» og 1 person har svart «nei».

avvik er og hvordan det skal meldes. Spørreundersøkelsen viste at det ikke er alle ansatte som kjenner til kommunens HMS-håndbok. Vi vurderer at det foreligger forbedringspotensial når det gjelder de ansattes kjennskap til HMS-håndboken. På bakgrunn av vurderingen over mener vi imidlertid at kommunen har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav b.

For å vurdere i hvilken form eller omfang det er nødvendig med dokumentasjon, må det ifølge veilederen til internkontrollbestemmelsen i kommuneloven ses hen til de andre kravene for internkontroll, i tillegg til at virksomhetens risikoforhold, størrelse, egenart og aktiviteter vil være sentrale i vurderingen. En bedre, mer effektiv og målrettet internkontroll vil ha grunnlag i en internkontroll som er systematisk og basert på risikovurderinger og lokale tilpasninger. Revisjonen mener²³ at Valle kommune innenfor rammene lovbestemmelsen setter skal kunne gjøre egne vurderinger og ha et visst handlingsrom for hvordan og hvor mye av internkontrollen som skal dokumenteres. Ut ifra revisjonens undersøkelser ser vi at kommunen har startet på sektorovergripende opplæring om hva slags internkontroll det er behov for innenfor området avvik og avvikshåndtering. Dokumentene vedrørende avvik og avvikshåndtering er delvis skriftliggjort og tilgjengelige. Kommunen gjennomfører også det revisjonen vurderer som en grundig opplæring av kommunens ansatte, denne opplæringen blir holdt med jevne mellomrom og er gjort tilgjengelig. Vi vurderer at kommunen oppfyller minimumskravet i kommuneloven og dermed har dokumentert den sektorovergripende internkontrollen knyttet til avvikssystemet i den form og det omfang som er nødvendig, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav d.

Revisjonen har sett at meldte avvik har ført til utarbeidelse av nye rutiner, revidering/forbedring av eksisterende rutiner/prosedyrer. Spørreundersøkelsen viser at 60 % av informantene har deltatt i forbedringsarbeid i kommunen, som for eksempel evaluering/revidering av rutiner/prosedyrer. Kommunedirektøren har også tatt i bruk Framsikt som et overordnet styringsverktøy. Her vil kommunedirektøren kunne forsikre seg om at lederne i kommunen sørger for tilstrekkelig opplæring av sine ansatte. Kommunen forteller revisjonen at når det meldes avvik så bruker de disse avvikene til å se om det eventuelt mangler noen rutiner og om rutinene og/eller prosedyrene er av en slik karakter at de må evalueres og endres for å hindre nye avvik. Compilo gir automatisk revisjonsmeldinger og kommunen opplyser at rutiner dermed blir jevnlig evaluert og eventuelt også revidert. Revisjonen finner også informasjon i Compilo som støtter opp under dette (se tabell under punkt 5.3). Revisjonen vurderer på bakgrunn av dette at kommunen har fokus på evaluering og ved behov også revidering av rutiner og prosedyrer. Vi mener derfor at kommunen evaluerer og ved behov forbedrer skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav e.

Videre har vi undersøkt om avvik og risiko for avvik avdekkes og følges opp av Valle kommune. Avvikssystemet i Compilo er tilgjengelig for alle ansatte og som vi kan se av statistikk i punkt 4.2 er det også meldt en god del avvik i Valle kommune. Spørreundersøkelsen

---

²³ Slik det også følger av KMDs veileder til internkontrollbestemmelsen i kommuneloven

avdekket at 46% av deltakerne har meldt avvik. 36% har meldt avvik muntlig til sin nærmeste leder, og av disse ble 72% bedt om å melde avviket i Compilo. De fleste av deltakerne i spørreundersøkelsen opplever at det er lav terskel for å melde alle typer avvik. Spørreundersøkelsen viser at de fleste som har meldt inn avvik opplever at avviket blir håndtert på en god måte. I saksgjennomgangen vår har vi sett at det i alle avvik vi har gjennomgått er lagt inn tiltak eller dialog om tiltak for å hindre gjentakelse av uønskede hendelser. Revisjonen ser at HMS-avvik har størst fokus på personalmøter, og at andre avvik stort sett løses gjennom avvikssystemet. Revisjonen har imidlertid inntrykk av at det foreligger dialog mellom melder og behandlingsansvarlig i den grad det er nødvendig for å rette opp i avviket og også for å unngå at avviket oppstår igjen. Vi vurderer at kommunen i stor grad avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik. HMS-avvik ser imidlertid ut til å ha størst fokus, og at vi mener det med fordel kan rettes mer fokus på andre typer avvik. Vi ser imidlertid at det kan være en utfordring med noe varierende holdning til å melde avvik, og vurderer derfor at kommunen har forbedringspotensial når det gjelder å få ansatte til å melde alle typer avvik. Revisjonen vurderer imidlertid at kommunen i tilstrekkelig grad avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik, jf. kl. § 25-1, tredje ledd bokstav c.

Kommunen forteller i samtale med revisjonen om opplæring for alle ansatte i kommunen via teams. De tilbyr da opplæring til både ledere som håndterer avvik og til ansatte som skal melde avvik. Kommunen holder denne opplæringen regelmessig og opplæringen blir tatt opp og gjort tilgjengelig for ansatte slik at den er tilgjengelig hele tiden (dette er nytt av våren 2023). Revisjonen finner lenker til denne opplæringen i Compilo og har sett på opplæringen, jf. punkt 5.2. I Compilo er det også en «leseliste» som de ansatte må kvittere for at de har lest. Kommunedirektøren bruker Framsikt for å forsikre seg om at lederne har sørget for opplæring av sine ansatte. Spørreundersøkelsen viser at de fleste har fått opplæring i hva som er et avvik (86%) og hvordan de skal melde avvik (88%). De fleste opplyser også å ha tilgang til Compilo. Revisjonen vurderer at de ansatte i Valle kommune er kjent med rutineene for å melde inn avvik.

5.7 Revisjonens konklusjon

Vi har vurdert at kommunen har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, og at kommunen har dokumentert internkontrollen knyttet til avvikssystemet i den form og det omfang som er nødvendig. Videre har vi vurdert at kommunen evaluerer og ved behov forbedrer skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Vi mener det foreligger forbedringspotensial når det gjelder fokus på å melde alle avvik i systemet. Det foreligger også forbedringspotensialet med å øke fokus på andre avvik enn HMS-avvik. Som helhet mener vi imidlertid at kommunen på overordnet nivå i tilstrekkelig grad avdekker og følger opp avvik og risiko for avvik.

På bakgrunn av vurderingene over konkluderer vi med at Valle kommunes internkontrollsystem bidrar i tilstrekkelig grad til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf. koml § 25-1.

6 Rapporterer kommunedirektøren i Valle kommune til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året?

I dette kapittelet vil vi belyse den andre hovedproblemstillingen i denne forvaltningsrevisjonen.

6.1 Revisjonskriterier

- *Kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året, jf. kl. § 25-2.*

6.2 Rapportering til kommunestyret

Økonomiplan og budsjett

Kommunestyrets vedtak, budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025²⁴ og budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026²⁵ ligger tilgjengelig via kommunens egne nettsider. Det er en digital fremstilling av både budsjett og økonomiplan hvor man kan klikke seg inn på ulike tema.

Under tema «Organisasjon og medarbeidarar» skrives det om internkontrollen i kommunen. I budsjettet for 2022 står det om HMS arbeidet. Det trekkes frem om avvik at:

Avvikshandtering vil være eit viktig moment i dette arbeidet. Valle kommune har innført Compilo, som er eit kvalitetssystem for handtering av avvik, og varsling. Avvik rapporterast jamnleg i Arbeidsmiljøutvalet.²⁶

I budsjett 2023 og handlingsprogram og økonomiplan 2023-2026 kan vi lese nøyaktig det samme om internkontroll og avvik i tilknytning til HMS-arbeidet i kommunen²⁷.

Årsmeldinger

Revisjonen har sett på kommunens årsmeldinger (2019, 2020, 2021 og 2022)²⁸ og finner her at det orienteres om avvik og avvikshåndtering. Etter overgangen til Compilo vises det til statistikk fra systemet. Det trekkes frem antall avviksmeldinger og antall dager før avvikshåndteringen. Det blir også sett på alvorlighetsgraden av avvikene som meldes inn. Det som kommer frem her er at de fleste avvik håndteres i løpet av 3-10 dager. De fleste avvik er mindre alvorlige og det meldes inn flest avvik fra pleie og omsorgsenheten.

---

²⁴ Valle kommune, budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025, hentet fra: https://pub.framsikt.net/2022/valle/bm-2022-budsjett_2022_og_%C3%B8konomiplan_2022-2025/#/ (23.02.2023)

²⁵ Valle kommune, budsjett 2023 og handlingsprogram og økonomiplan 2023-2026, hentet fra: https://pub.framsikt.net/2023/valle/bm-2023-budsjett_2023_og_%C3%B8konomiplan_2023_-_2026/#/ (23.02.2023)

²⁶ Valle kommune, budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025, sitat hentet fra: https://pub.framsikt.net/2022/valle/bm-2022-budsjett_2022_og_%C3%B8konomiplan_2022-2025/#/generic/summary/5852c6bc-70ac-4a26-9973-0fe582cadd18-cn (23.02.2023)

²⁷ Valle kommune, budsjett 2023 og handlingsprogram og økonomiplan 2023-2026, sitat kan leses her: https://pub.framsikt.net/2023/valle/bm-2023-budsjett_2023_og_%C3%B8konomiplan_2023_-_2026/#/generic/summary/27814065-9fe4-460a-a136-074ceb5db7f2-cn (23.02.2023)

²⁸ Valle kommune, årsmeldingar, hentet fra: <https://www.valle.kommune.no/aarsmeldingar.581517.nn.html> (24.02.2023)

Årsmeldingen fra 2022 forteller at kommunen i 2023 vil ta i bruk årshjulet og ROS-modulen i Compilo. Denne viser også til sektorovergripende internkontroll og gir en oversikt over dokumenter/rutiner som er grunnlaget for internkontrollen i kommunen. «Rutiner for systematisk avvikshåndtering» er et av disse dokumentene.

Informasjon fra Valle kommune

Kommunen forteller om nye digitale verktøy for å styrke internkontrollen i kommunen. Kommunen forteller også om tro på at opplæring er nøkkelen til å lykkes med arbeidet. Det trekkes også frem at jobben med internkontroll er et kontinuerlig arbeid og at kommunen har behov for trykk på feltet. Det kommer også frem at det økte fokuset på internkontroll er blitt tatt godt imot i kommunen.

Når det kommer til rapporteringen til kommunestyret gjøres dette i all hovedsak gjennom årsmeldingene. Kommunen forteller at de med nye digitale verktøy (Framsikt) vil kunne gi en tydeligere fremstilling av jobben som gjøres med internkontroll for kommunestyret.

6.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen vurderer at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll, men at rapporteringen er generell. Revisjonen finner at det refereres til kommunen HMS-arbeid, herunder også internkontroll, i økonomiplanene og budsjettet. Denne rapporteringen bærer preg av å være gjentakende. Denne gjentakelsen vurderer revisjonen til å ikke falle inn under rapporteringen som kommunelovens § 25-2 dreier seg om. Rapporteringen i årsmeldingene vurderer revisjonen til å være i tråd med kommunelovens § 25-2. Etter revisjonens oppfatning er rapporteringen på internkontroll noe nedprioritert, men at det er noe som kommunen jobber med å få bedre til gjennom bruk av flere digitale styringsverktøy. Revisjonen vurderer at rapporteringen kunne fått større plass og fokus i fremtiden, for å styrke jobben med internkontroll som gjøres kontinuerlig.

6.4 Revisjonens konklusjon

Revisjonen konkluderer med at kommunedirektøren i Valle kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året, i hht. Kommunelovens § 25-2.

7 Konklusjoner

I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen undersøkt i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.

Følgende problemstillinger er besvart:

- 1. I hvilken grad bidrar Valle kommunes internkontrollsystem til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?**
  - a. Har Valle kommune utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å kunne avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
  - b. Er avvikssystemet dokumentert i den form og det omfang som er nødvendig?
  - c. I hvilken grad evaluerer, og ved behov forbedrer, Valle kommune skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik?
  - d. Avdekkes og følges avvik og risiko for avvik opp i Valle kommune?
  - e. Er de ansatte i Valle kommune kjent med rutinene for å melde inn avvik?

- 2. Rapporterer kommunedirektøren i Valle kommune til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året?**

Valle kommune bruker kvalitetssikringssystemet Compilo som internkontrollsystem. Kommunedirektøren har også nylig tatt i bruk Framsikt for overordnet virksomhetsstyring. I Compilo benyttes avviksmodulen og dokumentbiblioteket. ROS-modulen i Compilo er under innarbeiding i kommunen. I dokumentbiblioteket finner vi HMS-håndboken som har rutiner for avvik og avvikshåndtering knyttet til HMS-området. Dokumentene vedrørende avvik og avvikshåndtering er delvis skriftliggjort og tilgjengelige. Kommunen gjennomfører også en opplæring av kommunens ansatte, denne opplæringen blir holdt med jevne mellomrom og er gjort tilgjengelig for ansatte til å se opptak av. Revisjonen finner at noen enheter har rutiner knyttet til spesifikke hendelser, hvor den ansatte skal melde hendelsen som avvik i Compilo. For eksempel at det skal meldes avvik ved sikkerhetsavvik hos pleie og omsorg. Kommunen har rutiner for håndtering av avvik tilgjengelig i Compilo. Revisjonen savner mer fokus på avvik utenfor HMS-området. Revisjonen konkluderer med at Valle kommune har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Revisjonen konkluderer med at avvikssystemet er dokumentert i den form og det omfang som er nødvendig for å dekke lovens minstekrav.

Revisjonen finner i åpne og lukkede avvik at det er gjort vurderinger om behov for nye eller forbedring av rutiner/prosedyrer. Kommunen forteller også om et eksempel fra pleie og omsorg hvor det kom mange avvik på legemiddelhåndtering og at det førte til en gjennomgang av rutiner for å få ned antall avvik. Revisjonen finner at dokumenter i Compilo jevnlig evalueres og evt. revideres. Revisjonen konkluderer med at Valle kommune evaluerer, og ved behov forbedrer, skriftlige prosedyrer og andre tiltak for å avdekke og følge opp risiko for avvik.

Valle kommune har våren 2023 satt i gang omfattende opplæring i kommunen knyttet til internkontrollsystemet, herunder avvik. Spørreundersøkelsen viser at de fleste ansatte har

tilgang til systemet og har fått opplæring i avvik. Målet med opplæringen er ifølge kommunen å ufarliggjøre avvik, slik at meldekulturen i kommunen blir bedre. Spørreundersøkelsen viser at de ansatte opplever meldekulturen som middels og rett under halvparten av de ansatte (46%) har meldt et avvik. Revisjonen vurderer dette til å være noe lavt. Revisjonen vurderer videre at kommunen følger opp avvik og risiko for avvik. Vi mener det foreligger forbedringspotensial når det gjelder fokus på å melde alle avvik i systemet. Revisjonen konkluderer med at de ansatte i Valle kommune er kjent med rutinen for å melde inn avvik.

På bakgrunn av konklusjonene på underproblemstillingene konkluderer revisjonen med at kommunens internkontrollsystem bidrar i tilstrekkelig grad til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf koml § 25-1.

Revisjonen vurderer at kommunedirektøren rapporterer til kommunestyret om internkontroll, men at rapporteringen er generell. Rapporteringen blir gitt i årsmeldingen og den gir kort informasjon om avvik og avvikshåndtering, samt noe avviksstatistikk. Revisjonen finner at det refereres til kommunens HMS-arbeid, herunder også internkontroll, i økonomiplanene og budsjettet. Denne rapporteringen bærer preg av å være noe gjentakende. Etter revisjonens oppfatning er rapporteringen på internkontroll blitt nedprioritert, men dette er noe som kommunen jobber med å få bedre til gjennom bruk av flere digitale styringsverktøy. Revisjonen vurderer at rapporteringen kan få større plass og fokus i fremtiden. Rapporteringen i årsmeldingene vurderer revisjonen til å være i tråd med koml § 25-2.

Revisjonen konkluderer med at kommunedirektøren i Valle kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll minst én gang i året jf koml § 25-2.

8 Anbefalinger

På bakgrunn av rapportens funn gir revisjonen følgende anbefalinger for kommunens arbeid med avvik og avvikshåndtering:

- 1) Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet, se pkt 5.2.
- 2) Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes, se pkt 5.4 og 5.5.
- 3) Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2, se pkt 6.3.

9 Høringsuttalelse

Rapporten har blitt sendt på høring til Valle kommune. Revisjonen mottok hørings svar fra kommunen 03.12.2023. Vedlagt følger kommunens høringsuttalelse:

Hei,

Eg syner til motteken høyringsrapport «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune» med svarfrist 3.desember.

Totalinntrykket er at rapporten frå forvaltningsrevisjonen gjev eit dekkande bilete av kommunen sitt arbeid med internkontroll, avvik og avvikshandtering. Rapporten er informativ og gjev oss nyttige innspel til å vidareutvikle internkontrollarbeidet.

Dei konkrete tilrådingane i kapittel 8 vert kommenterte her:

- 1) *Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet, se pkt 5.2.*

Kommentar:

Kommunedirektøren registrerer kommunerevisjonen sine vurderingar og konklusjonen om at Valle kommune sitt internkontrollsystem i tilstrekkeleg grad bidreg til å avdekke og fylgje opp avvik og risiko for avvik, jf. kommunelova § 25-1. Det er betryggjande. Kommunedirektøren er samd med revisjonen at fokus på avvik er viktig, og at det er behov for halde fram arbeidet vårt for å oppretthalde og styrkje arbeidet med avvik i organisasjonen. Dette inneber ei vidareføring av å ha internkontroll og avvik som del av årshjulet til leiargruppa og dei enkelte einingane, halde fram med dei regelmessige opplæringstiltaka som gjeld både avvik og avviksverktøy i teams/video, regelmessig revisjon av rutinar og prosedyrar m.m.

- 2) *Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes, se pkt 5.4 og 5.5.*

Kommentar:

Kommunedirektøren er einig. Me er svært nøgde med den opplæringa me har fått til når det gjeld avvikshandtering og dataverktøyet knytt til internkontroll. Opplæringsvideoane, som er laga av rådgjevar i økonomiavdelinga med særskilt ansvar for m.a. internkontroll, gjev alle tilsette høve til å få nødvendig kunnskap om handtering av avvik i det daglege arbeidet.

- 3) *Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2, se pkt 6.3.*

Kommentar:

Kommunedirektøren registrerer at kommunerevisjonen konkluderer med at rapporteringa i kommunen si årsmelding er i tråd med krava i § 25-2 i kommunelova. Kommunedirektøren er einig i kommunerevisjonen si vurdering av at informasjonen i rapporteringa er noko generell, og med fordel kan konkretiserast meir. Som kommunerevisjonen er inne på er dette eit felt me jobbar med å forbetre, m.a. med å inkludere informasjon frå fleira av dei digitale styringsverktøya me nyttar.

Med venleg helsing

Vidar H. Homme

kommunedirektør

M +47 90 01 82 40 | **E** vidar.homme@valle.kommune.no

Valle kommune Kommunehuset | PB 4 4746 Valle

E post@valle.kommune.no | +47 37 93 75 00 | www.valle.kommune.no

10 Litteraturliste

Lover:

2018

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Forarbeider:

NOU 2016: 4

Ny kommunelov

Prop. 46 L (2017–2018)

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Prop. 81 L (2019–2020)

Endringer av internkontrollregler i sektorlovgivningen (tilpasning til ny kommunelov)

Statistikk:

Valle kommune Compilo

Avviksstatistikk

Veileder/standard:

NKRF

Veileder i forvaltningsrevisjon, 2016

NKRF

RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, 2020

KS

Orden i eget hus – kommunedirektørens internkontroll, 2020

(Tidligere) Kommunal og moderniseringsdepartementet

Internkontroll i kommunesektoren, 2021

Litteratur:

Arbeidstilsynet

<https://www.arbeidstilsynet.no/hms/avvik-og-avvikshandtering/>

Kommunale dokumenter:

Valle kommune

Årsmelding 2019

Valle kommune

Årsmelding 2020

Valle kommune

Årsmelding 2021

Valle kommune

Årsmelding 2022

Valle kommune

Økonomiplan 2022-2025 og budsjett 2022

Valle kommune

Økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023

Valle kommune

Kvalitetssikringssystemet: Compilo

Avviksmodulen

Dokumentbiblioteket

11 Vedlegg

Spørreundersøkelsen:

Internkontroll - avvik og avvikshåndtering i Valle kommune

Agder kommunerevisjon IKS har fått i oppdrag av kontrollutvalget i Valle kommune (jf. sak 02/23) å undersøke i hvilken grad Valle kommunes internkontrollsystem bidrar til å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik.

1. Hvilken enhet i kommunen arbeider du for?
  - Kommunedirektørens stab
  - Pleie- og omsorg
  - Teknisk
  - Økonomi
  - HR og velkomst
  - Valle skole og voksenopplæring
  - Valle og Hylestad barnehager
  - Kultur, fritid og bibliotek
2. Har du tilgang til kvalitetssikringssystemet Compilo?
  - Ja
  - Nei
  - Vet ikke
3. Har kommunen en HMS-håndbok?
  - Ja
  - Nei
  - Vet ikke
4. Har kommunen eventuelt andre rutiner for å melde avvik i Compilo / Profil?
  - Ja
  - Nei
  - Vet ikke
5. Hvis ja, hvor ligger disse?
  - .....
6. Kjenner du til forskjellen på avvik og varsel?
  - Ja
  - Nei
  - Usikker
7. Har du fått opplæring i hvordan du melder avvik?
  - Ja
  - Nei

8. Hvis ja, hva slags opplæring?
- .....
9. Har du fått opplæring i hvordan du melder avvik?
- Ja
  - Nei
10. Hvis ja, hva slags opplæring?
- .....
11. Hvem ville du ha henvendt deg til for å få hjelp til å melde avvik?
- Tillitsvalgt
  - Verneombud
  - Enhetsleder
  - Avdelingsleder
  - Systemansvarlig / rådgiver økonomi
  - Kommunedirektør
  - Annet:.....
12. Har du meldt avvik i Compilo / Profil?
- Ja
  - Nei
13. Hvis ja, I hvilken grad opplevde du at avviket som du meldte ble håndtert på en god måte? 1 er i liten grad og 5 er i stor grad.
- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
14. Har du meldt ifra muntlig om avvik til din leder?
- Ja
  - Nei
15. Hvis ja, ble du da bedt om å registrere avviket i Compilo?
- Ja
  - Nei
16. Har du meldt et avvik som har ført til en endring?
- Ja
  - Nei
17. Har du meldt et avvik som ikke ble tatt tak i?
- Ja
  - Nei

18. Har du deltatt på forbedringsarbeid i kommunen (herunder revaluering / revidering av rutiner / prosedyrer)?
- Ja
  - Nei
19. Opplever du at lederen din oppmuntret til å melde avvik?
- Ja
  - Nei
20. Hvis nei, kan du utdype?
- .....
21. Opplever du lav terskel for å melde alle typer avvik?
- Ja
  - Nei
22. Hvis nei, hvilke typer avvik blir du ikke oppmuntret til å melde?
- .....
23. Hvordan opplever du meldekulturen generelt i kommunen?
- Veldig dårlig
  - Dårlig
  - Middels
  - God
  - Veldig god
24. I hvilken grad opplever du at kommunen tar avvik og avvikshåndtering på alvor? 1 er i liten grad og 5 er i stor grad.
- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 27/23

Møtedato: 15.12.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 27/23 REVISOR ORIENTERAR

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Statsforvaltaren i Agder

Rapport frå tilsyn med beredskapsplanlegging

i

Valle kommune

Adressa til verksemda: Postboks 4, 4747 Valle
Tidsrom for tilsynet: 20.02.2023 – 01.06.23
Kontaktperson i verksemda: Beredskapskoordinator Torleif Homme

Samandrag

Denne rapporten beskriv avvik og merknad som blei påpeika innan desse reviderte områda:

Beredskapsplanlegginga til kommunen, under dette om

- planane for kriseleiing og førebuingar for krisehandtering er tilfredsstillande
- planane er samordna
- planane baserer seg på risiko- og sårbarheitsanalysar (ROS-analysar) i kommunen
- planane dekkjer behova som er avdekte i ROS-analysar
- planane er implementerte, kjende og øvd og om ansvarslinjer er klara
- planane og ROS-analysane blir reviderte og blir i samsvar med oppdaterte krav

Statsforvaltaren er oppteken av at tilsynet er relevant i forhold til aktuelle samtidige hendingar som kan påverka krisehandteringa frå kommunen. Det var derfor òg fokus på

- rutine til kommunen for varetaking av beredskapsmessige omsyn i samfunns- og arealplanlegginga
- forståinga til kommunen for og prosedyrar ved utfall av kraftforsyning og elektronisk kommunikasjon
- arbeidet til kommunen med evaluering av planverk
- krisekommunikasjon

Det blei påvist tre avvik og gitt sju merknader.

Avvik 1:

Kommunen må sikra at tilstrekkeleg og kompetent personell er tilgjengeleg i kriseleiinga.

Avvik 2:

Kommunen har ikkje eit system for opplæring som sikrar at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehandtering har tilstrekkelege kvalifikasjonar.

Avvik 3:

Kommunen har ikkje i tilstrekkeleg grad utarbeidd ein plan for oppfølging av samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet.

Merknad 1:

Kommunen bør involvera eksterne aktørar sterkare i arbeidet med heilskapleg ROS-analyse.

Merknad 2:

Kommunen bør beskriva i heilskapleg ROS-analyse kva hendingar som har vore vurderte i ein innleiande fase, men som har blitt forkasta til vidare analyse. Vidare bør det komma fram om det er spesielle hendingar for kommunen som ikkje er dekt av heilskapleg ROS-analyse.

Merknad 3:

Kommunen bør revurdera behovet for evakuering ved dambrot i heilskapleg ROS-analyse.

Merknad 4:

Kommunen bør ha ein langsiktig plan for øvingar.

Merknad 5:

Kommunen bør tilstrebe ein gjennomgåande målstruktur for beredskapsarbeidet.

Merknad 6:

Kommunen bør «spisse» overordna beredskapsplan ved å trekkje ut ikkje-operativ informasjon og samle dette i et eige IK-dokument.

Merknad 7:

Kommunen bør peike ut stader der publikum kan møte opp for å få informasjon i situasjonar der kritisk infrastruktur er nede.

Dato: 01.06.2023

Yngve Årøy
revisjonsleiar

Jon Kvitne
revisor

Innhold

Samandrag	1
1. Innleiing	3
2. Skildring av verksemda	4
3. Gjennomføring	4
4. Kva tilsynet omfatta	5
5. Funn	5
6. Hovudintrykk	7
7. Regelverk	10
8. Dokumentunderlag	10
9. Deltakarar ved tilsynet	11

1. Innleiing

Rapporten er utarbeidd etter systemrevisjon med Valle kommune i perioden 20.02.2023 – 01.06.2023. Revisjonen inngår som ein del av Statsforvaltarens planlagde tilsynsverksemd i 2023.

Statsforvaltaren er gitt mynde til å føra tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilvernelovas (SBLs) § 29, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt (FKB) § 10.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om verksemda ivaretek ulike krav i lovgivinga gjennom internkontrollen sin. Revisjonen omfatta undersøking om:

- kva tiltak verksemda har for å avdekkja, retta opp og førebyggja brot av lovgivinga innanfor dei temaa tilsynet omfatta
- tiltaka blir opp følgde i praksis og om nødvendig blir retta
- tiltaka er tilstrekkelege for å sikra at lovgivinga blir overhalden

Ein systemrevisjon blir gjennomført ved gransking av dokument, ved intervju og andre undersøkingar.

Rapporten omhandlar avvik og merknad som er avdekt under revisjonen og gir derfor inga fullstendig tilstandsvurdering av arbeidet for verksemda innanfor dei områda tilsynet omfatta.

- Avvik er mangel på oppfyling av krav gitt i eller i medhald av lov eller forskrift
- Merknad er forhold som ikkje er i strid med krav fastsett i eller i medhald av lov eller forskrift, men der tilsynsstyresmakta finn grunn til å påpeika moglegheit for forbetring

2. Skildring av verksemda

Valle kommune er ein innlandskommune med drygt 1100 innbyggjarar. Valle og Rysstad er sentre i kommunen, med Valle som administrasjonssenter. Kommunen grensar i nord mot Bykle, i nord og øst mot Tokke og Fyresdal i Vestfold og Telemark, i sør mot Bygland og i vest mot Sirdal. Otra-vassdraget er dominerande i kommunen.. Med 1265 km² er Valle ein av Agders største kommunar i areal. Høgaste punkt er Urdalsknuten på 1433,5 meter.

Dominerande kommunikasjonar i Valle er riksveg 9, som går frå Kristiansand til Haukeli, og fylkesveg 450, som går frå Sirdal til Dalen i Vestfold og Telemark. Det er tidvis stor trafikk på riksveg 9, m.a. til og frå hytteområde i Setesdal. Primærnæringa i kommunen er landbruk. Annan næring er innanfor trelast-, trevare- og møbelindustri og bygg og anlegg. Reiseliv, sal og service er viktige innan tenesteyting.

I forhold til naturfare er Valle som resultat av topografien flaumutsett og rasutsett. Sommaren 2018 blei kommunen råka av fleire store skogbrannar.

Organisasjonen til kommunen er basert på ein flat struktur med sju driftseiningar og stab med politisk sekretariat, kommunikasjon, skulefagleg ansvarleg og barnehagemyndigheit. Den faste kriseleiinga består av ordførar, kommunedirektør, leiar PLO, informasjonsansvarleg og beredskapskoordinator. Kriseleiinga blir støtta av eit sekretariat med ein medarbeidar.

Heilskapleg ROS-analyse er utarbeidd i eit samarbeid mellom Setesdal-kommunen og er frå 2020. Overordna beredskapsplan (OBP) blei sist revidert i 2023.

Førre tilsyn med beredskapsplanlegging i Valle kommune var i 2017.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfatta følgjende aktiviteter:

Revisjonsvarsel blei sendt ut 20.02.2023.

Dokumentasjon blei oversend frå kommunen 16.03.2023. Oversikt over dokument verksemda har oversendt i samband med tilsynet er gitt i kapittel 8 «Dokumentunderlag».

Formøte blei avhalden digitalt 13.04.2023.

Program og administrative føresegner blei oversend 13.04.2023

Opningsmøte blei halde 20.04.2023.

Fem personar blei **intervjua** 20.04.2023.

Sluttmøte blei avhalden digitalt 04.05.2023.

Rapport blei utsend 01.06.2023.

4. Kva tilsynet omfatta

SBL fastslår i § 14 at kommunen pliktar å utarbeida ein heilskapleg ROS-analyse. I denne skal kommunen kartleggja kva for uønskte hendingar som kan henda i kommunen, sannsynet for at dei hender og korleis dei kan påverka kommunen.

Ifølgje § 15 skal kommunen utarbeida ein beredskapsplan basert på den heilskaplege ROS-analysen.

FKB gir nærare føresegner om den heilskaplege ROS-analysen og om beredskapsplanen.

§ 2 gir minimumsreglar om innhaldet i ROS-analysen, om involvering av andre relevante aktørar og om detaljanalysar der det er relevant.

§ 3 gir føresegner om heilskapleg og systematisk samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeid på bakgrunn av heilskapleg ROS-analyse, under dette at kommunen skal utarbeida langsiktige mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging.

§ 4 gir detaljkrav til innhaldet i den overordna beredskapsplanen til kommunen. Planen skal vera basert på den heilskaplege ROS-analysen, den skal samordna og integrera andre beredskapsplanar i kommunen og den skal vera samordna med andre relevante offentlege og private krise- og beredskapsplanar.

§ 6 gir føresegner om oppdatering og revisjon av heilskapleg ROS-analyse og overordna beredskapsplan.

§ 7 gir føresegner om at kommunen skal øva beredskapsplanen kvart anna år og at det skal vera eit system for opplæring som sikrar at alle som er tiltenkt ei rolle i krisehandteringa frå kommunen har tilstrekkelege kvalifikasjonar.

§ 8 seier at kommunen skal evaluera krisehandteringa etter øvingar og hendingar og implementera erfaringar i ROS-analysen og beredskapsplanane.

Det følgjer av § 9 at kommunen skal kunna dokumentera skriftleg at kravet til forskrifta er oppfylt.

5. Funn

Avvik 1:

Kommunen må sikra at tilstrekkeleg og kompetent personell er tilgjengeleg i kriseleiinga.

Avvik frå følgjande krav:

- SBL § 15
- FKB § 4, første ledd

Avviket byggjer på følgjande observasjon:

I OBP er det berre ordførar som har oppnemnd stedfortreder. Planen må gjere greie for kven som skal tre inn i dei ulike funksjonane når dei faste medlemmene av kriseleiinga ikkje er tilgjengelege.

Avvik 2:

Kommunen har ikkje eit system for opplæring som sikrar at alle som er tiltenkt ei rolle i kommunens krisehandtering har tilstrekkelege kvalifikasjonar.

Avvik frå følgjande krav:

- SBL § 15
- FKB § 7, andre ledd

Avviket byggjer på følgjande observasjon:

Kommunen har ikkje eit system som seier kva for kvalifikasjonar den einskilde i kriseorganisasjonen må ha, kva status på dette er og korleis naudsynt kompetanse skal skaffast.

Avvik 3:

Kommunen har ikkje i tilstrekkeleg grad utarbeidd ein plan for oppfølging av samfunnstryggleik og beredskapsarbeidet.

Avvik frå følgjande krav:

- SBL § 14
- FKB § 3, første ledd

Avviket byggjer på følgjande observasjon:

Tiltakslista i ROS Setesdal har ikkje vore gjennomgått av kommunen med omsyn til kva status på tiltaka er i Valle og om det er tiltak som ikkje står i ROS Setesdal som er aktuelle for kommunen. Ein slik bearbeidd liste må liggje til grunn for arbeidet kommunen skal gjere for å følgje opp ROS Setesdal. Lista må vere prioritert, ansvarsfastsett og, om mogleg, kostnadsberekna.

Merknad 1:

Ekstern involvering. Kommunen bør involvera eksterne aktørar sterkare i arbeidet med heilskapleg ROS-analyse og med overordna beredskapsplan.

Merknad 2:

Hendingar i heilskapleg ROS-analyse. Kommunen bør beskriva i heilskapleg ROS-analyse kva hendingar som har vore vurderte i ein innleiande fase, men som har vorte forkasta til vidare analyse. Det bør òg komma fram kva for nokre eventuelle hendingar som er spesielle for Valle men som ikkje er analysert i heilskapleg ROS-analyse.

Merknad 3:

Evakuering ved dambrot. I heilskapleg ROS-analyse er det vurdert at det ikkje er behov for evakuering ved dambrot Dette bør revurderast.

Merknad 4:

Plan for øvingar. Kommunen bør ha ein langsiktig plan for øvingar som sikrar implementering av erfaringar, kompetanseheving og progresjon.

Merknad 5:

Målstruktur for beredskapsarbeidet. Kommunen bør tilstrebe å lage ein gjennomgåande målstruktur for beredskapsarbeidet med utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel.

Merknad 6:

Eige IK-dokument. Kommunen bør «spisse» OBP ved å trekkje ut ikkje-operativ informasjon og samle dette i eit eige IK-dokument.

Merknad 7:

Stader for å få informasjon. Kommunen bør peike ut stader der ein kan få informasjon når kritisk infrastruktur er nede.

6. Hovudintrykk

Gjennom hendingar og øvingar har Valle kommune vist god krisehandteringsevne. Beredskapsarbeidet har god leiarforankring. Kommunen har god kontakt med lokale aktørar. Kommunen har ikkje beredskapsråd, men det er teke initiativ til eit felles beredskapsråd i Setesdal. Det heilskaplege samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i kommunen har eit forbedringspotensial ved at det ikkje er utarbeidd ein plan for oppfølging av risikoreduserande tiltak. Kriseleiinga verker sårbar ved at det ikkje er peikt ut stedfortredere til medlemmene. Kommunen har ikkje eit system for opplæring av dei som inngår i kriseorganisasjonen.

Kommuneplanen til Valle er frå 2016. I samband med ny planstrategi vil administrasjonen foreslå at både arealdel og samfunnsdel vert rullert.

Samfunnsdelen inneheld overordna strategiar for beredskap i kapittelet om kommunen som organisasjon. Strategiane i samfunnsdelen er ikkje samsvarande med måla som finst i OBP, noko som ville styrkt den «raude tråden» i beredskapsarbeidet.

Kommunen har ikkje utarbeidd ein plan for oppfølging av dei risikoreduserande tiltaka i ROS Setesdal. Tiltaka burde vært gått gjennom og vurdert i kva grad dei er gjeldande for Valle kommune. Dei aktuelle tiltaka burde vært prioritert, ansvarsbestemt og kostnadsberekna slik at ein kunne fått ein heilskapleg oppfølging av analysen. Tiltaksplanen burde vært presentert for kommunestyret i samband med at ROS Setesdal blei lagt fram for politisk handsaming. I ein mogleg rullering av samfunnsdelen meiner tilsynet at samfunnstryggleik og beredskap bør få ein tydelegare plass. Klimautviklinga, krigen i Ukraina, pandemien, auka grad av

digitalisering og auka avhengigheit av straum og elektronisk kommunikasjon underbyggjer dette. Samfunnstryggleik og beredskap er viktigare enn nokon gong på alle nivå i samfunnet. Arealdelen inneheld føresegnar knytta til flaum og ras. I samband med utviklinga av arealdelen har kommunen fått utarbeid flaum- og skredanalyser som er visualisert i omsynssoener i plankartet.

Den heilskaplege ROS-analysen til kommunen – ROS Setesdal – er frå 2020 og er eit samarbeid mellom kommunane i Setesdal. Det er ein god og leservennleg rapport som gir eit godt bilete av beredskapsstatus i regionen. Den omhandlar mange aktuelle hendingar og den inneheld ei tiltaksliste for risikoreduksjon. Meir om tiltakslista i det førre avsnittet. I ei framlegging av analysen for politisk behandling bør det komma fram om det er hendingar som er aktuelle for Valle, men som ikkje er med i heilskapleg ROS.

I ROS Setesdal er dambrot ikkje vurdert som ei hending som gjer det nødvendig å evakuere befolkninga. Det bør revurderas ettersom det er fleire store damanlegg i Setesdal.

I eit metodisk perspektiv kjem det ikkje fram om det er hendingar som har vore vurderte, men ikkje teke med til vidare analyse. Ein listing av desse vil auka kvaliteten på analysen og gi eit meir utfyllande bilete.

Eksterne aktørar har vore høyringsinstansar, men har ikkje bidrege aktivt i arbeidet.

Kommunen bør vera klar over den meirverdien desse kan føra med seg gjennom aktiv deltaking og i samarbeid med andre aktørar.

Tilsynet minner om at kommunen må ha ein oppfatning av kva som er akseptabel risiko. Det er ein del av ansvarsprinsippet. Eit medvite forhold til dette vil være eit godt grunnlag for prioriteringar. Tilsynet meiner at det er eit politisk ansvar å meina noko om dette.

Kommunane som samarbeider om ROS Setesdal har satt i gang planlegging av revisjon av analysen.

Kommunens OBP er revidert i år. Den er utforma på eit generelt nivå, med detaljar i vedlegga. Gjennom tiltaksskorta er planen basert på heilskapleg ROS-analyse.

Planen inneheld fastpunkt i samsvar med FKB, men varslingslista inneheld nokre openberre feil og bør oppdaterast. Teknisk eining er ikkje del av kriseleiinga. Sjølv om teknisk kompetanse er tilgjengeleg i kriseleiinga bør kommunen vurdere om ikkje leiarnivået bør være representert.

Tilsynet minner om behovet for at planverk er samordna slik at det gjensidige behovet til aktørane blir reflektert. Kommunen bør i denne samanhengen vurdere å fullintegre OBP og plan for helsemessig og sosial beredskap. Sistnemnde plan baserer seg i stor grad på OBP og ei samanslåing vil forenkla samordning, oppdatering og revisjon.

I nokre situasjonar kan det vera at avløyssarar skal bruka planen. Dei vil i større grad enn dei faste medlemmene i kriseorganisasjonen ha behov for konkrete og oversiktlege retningslinjer. Kommunen bør derfor vurdere å ta ut tekst som ikkje går direkte på handtering og leggja dette inn i eit eige internkontrolldokument. Me tenkjer spesielt på kapittel 2 og 9 i planen.

Tilsynet vurderer at kommunen verkar sårbar når det gjeld stedfortredere i kriseleiinga. Det er berre ordførar som har oppnemnd stedfortreder. Dette kan påverka krisehandteringsevna til kommunen, spesielt ved hendingar der kriseorganisasjonen er etablert over lengre tid eller ved hendingar som oppstår i periodar med stort fråvær. Det blir jobba med ei interkommunal ordning for personellstøtte. Det kan betre situasjonen, men tilsynet minner om at hendingar kan få eit omfang der det må etablerast kriseorganisasjon i fleire kommunar samtidig.

Krisekommunikasjonsplanen verkar robust og gjennomtenkt, også i forhold til befolkningsvarsling. Planen inneheld eit tiltaksskort for informasjonsstrategi som på ein oversiktleg måte omhandlar både den kvalitative og den «tekniske» sida ved

kriseinformasjon. Kommunen vurderer at det største trusselen mot god kriseinformasjon er bortfall av dei verktøya ein nyttar for utarbeiding og distribusjon av informasjon. I ein situasjon der straum og ekom fell ut vil det vera aktuelt å bruka alternative kommunikasjonsmiddel. Desse er beskrivne i vedlegget og kva ein bruker vil vera situasjonsavhengig. I tillegg kan kommunen få hjelp av nabokommunar til å publisera på nett. For etablering av organisasjonen for kriseinformasjon er det laga beredskapskasser. Valle har inngått avtale med Bykle kommune om felles kommunikasjonsrådgjevar, men denne har enno ikkje tiltrådd.

Kommunen må vera klar over korleis publikum skal vita kvar informasjon kan hentast om ordinære kanalar ikkje kan brukast. Eksempelvis vil det gå ei viss tid frå straumen forsvinn til ekom er borte, og i løpet av den tida må publikum informerast om kvar informasjon kan hentast når ekom òg forsvinn.

Kommunen har både adressebasert og lokasjonsbasert SMS-varsling. Tilgangane til desse blei utvida som følgje av erfaringar frå vasslekkasjen i kommunen i november 2022.

Kommunen har rutinar for oppdatering og revisjon av beredskapsdokumentasjonen, men ettersom det er skilnader mellom oppdatering og revisjon bør ein bruke desse omgrepa i staden for «endring».

Beredskap er ein del av internkontrollsystemet Compilo, som har funksjonalitet for å sikra rettidige oppdateringar og revisjonar. Systemet gir òg oversikt over kven som har lese dokumentasjon.

Årlege øvingar er nedfelte i årshjulet til kommunen for beredskap. Grunna samtidige hendingar har øvingar vorte nedprioriterte og tilsynet har forståing for det. Kommunen fortel at det har vært gjennomført nokre papirøvingar, men at desse ikkje har vært formalisert. Tilsynet tilrår at kommunen etablerer ein øvingsplan, t.d. i eit fireårsperspektiv. Planen bør innehalda interne øvingar og øvingar som blir planlagde og blir leidde av eksterne aktørar. Formålet med ein slik plan er å sikra at det blir øvd jamleg, at heile kriseorganisasjonen, også avløysarar, blir øvd, at øvingane er i samsvar med risikobiletet til kommunen og at det er ein progresjon i øvingane. Planen kan òg bidra til å sikra variasjon i øvingsform. Det er ei arkfane «kompetanse» i dokumentet «Internkontroll, opplæring, mm.». Dette arket er tomt og tilsynet erfarer at kommunen ikkje har eit aktivt system for opplæring. Eit system for opplæring sikrar at det er rett kompetanse tilgjengeleg i kriseorganisasjonen og at stedfortredere får opplæring. Kommunen fikk avvik på det samme forholdet ved førre tilsyn.

Kommunen evaluerer hendingar og øvingar og følgjer opp evalueringane. Mellom anna blei ein vasslekkasje i Valle sentrum i november i fjor evaluert og tiltak er satt i verk i høve til varsling og reserve vassforsyning.

Tilsynet har fokusert på forholdet kommunen har til kritisk infrastruktur. Gjennom deltaking i Statsforvaltarens KEIV-prosjekt har kommunen jobba aktivt med identifiserte sårbarheiter relatert til kraftforsyning og ekom. Forsterka ekom (<https://www.nkom.no/sikkerhet-og-beredskap/nkoms-program-for-forsterket-ekom>) er etablert i Valle. Kommunen har satellittelefon men ikkje naudnett. Kommunen fortel at dei har god kontakt med kraftselskapet, men i mindre grad med ekomleverandørar. Dei ser positivt på kontakt med eigarar av fiber og støtter samarbeidet med vegeigarar for å leggje trekkør til framføring av fiber.

Kommunen har fire vassforsyningsanlegg og planar for korleis ein kan forsyne befolkninga med vann om forsyninga sviktar. Ein har avtale med brannvesenet om bruk av tankvogn og det er kjøpt inn 1000-liters vassdunkar.

Kommunen har naudstraumsaggregat på Valle bygdeheim og flyttar kriseleiinga dit om straumen går på kommunehuset. Kommunen har og tilgang på mobile aggregat. Det er ikkje aggregat på vassforsyningsanlegga.

Kommunen har gode rutinar for ivaretaking av beredskapsmessige omsyn i samfunns- og arealplanlegginga. Det er få planar i Valle og dei fleste av desse blir utarbeida av private aktørar. Kommunen nyttar oppstartmøtet og sjekklister for å formidle krav til ivaretaking av beredskapsomsyn i planlegginga. Ivaretaking av naturfare og sløkkevatn har fokus. Det blir sett klare krav til bruk av fagkyndige vurderingar. Kommunen har eit internt planforum der planforslag blir gjennomgått.

Utfall i kraft og ekom og dataangrep er dei største truslane. Kommunen meiner at det er viktig å tenke heilskapleg i tenestetilbod og å sjå Setesdal under eitt.

Valle blei lite ramma av pandemien, men den ga eit endra fokus på beredskap. Mellom anna blei samansetninga av kriseleiinga endra. Det var få utfordringar knytta til kommunikasjon med framandspråklege. Når det var behov blei flyktningekontakten i NAV nytta. Kommunen har mottatt flyktningar fra Ukraina og er blitt bedne om å busette 30 i 2023.

7. Regelverk

- Lov 25.06.2010 nr. 45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)
- Forskrift 22.08.2011 om kommunal beredskapsplikt

8. Dokumentunderlag

Verksemda sin eigen dokumentasjon knytt til den daglege drifta og andre forhold av betydning som vart oversend under førebuinga av revisjonen:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel 2016 med vedlegg (lenke til kommunens nettsider)
- ROS Setesdal 2020 med analyseskjema
- Plan for kriseleiing 2023 med varslingsliste og ressursoversikt
- Internkontrollskjema for oppfølging av FKB og for opplæring
- Referat frå evalueringsmøte etter vasslekkasje/bortfall av vatn 2022

Under tilsynet blei kvalitetssikringssystemet Compilo presentert.

Annan dokumentasjon som Statsforvaltaren har innhenta sjølv eller hadde tilgang til frå tidlegare:

- Planstrategi Valle kommune 2020
- Flomvurdering Otra i Valle 2015
- Rapport etter øvelse i Valle kommune 2017
- Rapport etter beredskapstilsyn i Valle kommune 7. september 2017
- Brev fra Valle kommune 21.12.2017 – svar på oppfølging etter tilsyn
- Brev fra Fylkesmannen i Agder 24.10.2018 – avslutning av tilsynet

- Brev fra Valle kommune 29.11.2018 – tilbakemelding avvik med vedlegg personalpolitisk plattform
- Evaluering utfall kraft og tele i Setesdal 2018
- Fylkesmannen i Agders evalueringsrapport etter skogbrannane sommaren 2018
- E-post frå Mattilsynet 25.01.2023 – «Mattilsynet har informert vannverkseiere og kommuner om viktigheten av å sikre vannverk mot uønskede hendelser»

Korrespondanse mellom kommunen og Statsforvaltaren:

- Brev frå Statsforvalteren med varsel om tilsyn, datert 20.02.2023
- E-post frå Valle kommune med oversending av dokumentasjon, datert 16.03.2023
- Brev frå Statsforvalteren med program og administrative føresegner for tilsynet, datert 13.04.2023

9. Deltakarar ved tilsynet

I tabellen under er det gitt ei oversikt over deltakarane på opningsmøte og sluttmøte, og over kva personar som blei intervjua.

Navn	Funksjon / stilling	Opningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Vidar Homme	Kommunedirektør	X	X	X
Kay Arne Søgård	Rådgjevar plan	X	X	X
Magnus Berg	Leiar teknisk	X	X	X
Gunn Marith Homme	Rådgjevar	X	X	X
Torleif Homme	Beredskapskoordinator	X	X	X

Fra Statsforvaltaren deltok:

- Yngve Årøy, Statsforvaltaren i Agder, revisjonsleiar
- Jon Kvitne, Statsforvaltaren i Agder, revisor

VALLE KOMMUNE

Postboks 4
4746 VALLE

Saksbehandlar, innvalstelefon

Yngve Årøy, 38 17 62 50

Tilsyn med beredskapsplanlegging i Valle kommune - avslutning av tilsynet

Statsforvaltaren i Agder viser til tilsyn med beredskapsplanlegging i Valle kommune som vart gjennomført 20 april 2023. Etter tilsynet vart det gitt tre avvik.

I e-post datert 4. august gjev vi tilbakemelding om at det ikkje er hensiktsmessig å lage ein oppfølgingsplan basert på gjeldande ROS Setesdal, men at dette kan vente til ny ROS-analyse er utarbeidd.

I e-post datert 22. september fekk vi oversendt dokumentasjon som beskriv korleis kommunen vil sikra at tilstrekkeleg og kompetent personell er tilgjengeleg i kriseleinga.

I e-post datert 29. november fekk vi oversendt dokumentasjon som beskriver kommunen sitt system for opplæring.

Gjennom denne kommunikasjonen reknar me avvikene for lukka og avsluttar tilsynet med beredskapsplanlegging i Valle kommune. Me takkar for samarbeidet under tilsynet og ønskjer de lykke til med det vidare beredskapsarbeidet.

Med helsing

Yngve Årøy
fylkesberedskapssjef
Stab

Dokumentet er elektronisk godkjent